

Sisällysluettelo

MH, 20.6.2022 10:00, Pöytäkirja

§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ 100 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä työjärjestyksen hyväksyminen	3
§ 101 Pöytäkirjan tarkastaminen	4
§ 102 Ajankohtainen katsaus	5
§ 103 Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2026 taloussuunitelman valmistelu	12
§ 104 Hankkeiden talousasiantuntijan toimen täyttäminen	14
§ 105 Tiedonhallintalain toimenpiteet ja tiedonohjaussuunitelman käyttöönotto	15
§ 106 Maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajan valitseminen	17
§ 107 Hankerahoituksen jäsen Teija Ek-Marjamäen ja varajäsen Jani Kurvisen	18
§ 108 Yhteistyökomitean jäsenen valitseminen Jani Kurvisen tilalle	19
§ 109 Lausunto Salo-Turku kaksoisraiteen yleissuunnitelmasta välillä Hajala-Nunna	20
§ 110 Lausunto julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä	22
§ 111 Viraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi	25
§ 112 Viraston kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta	28
§ 113 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta	31
§ 114 Saariston kytkeminen Varsinais-Suomen maakuntastrategiaan	33
§ 115 Maankäyttöjaoston 25.4.2022 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat	34
§ 116 Viranhaltijapäätökset	35
§ 117 Kokouksen päättäminen	36
§ 9998 Oikaisuvaatimussivu	37

Maakuntahallitus	Pöytäkirja	6/2022
KOKOUSAIKA KOKOUSAIKKA PYKÄLÄT	20.06.2022 klo 10.00 – 11.45 Kokoushuone Tammi § 100-117	Sivut 162-195
SAAPUVILLA	Valkonen Ville, pj. Achrén Ulla Aho Kimmo Andersson Janina Eloranta Eeva-Johanna, 1. vpj. Euro Alvar Kapanen Katri Pitkänen Sanna Koski Silvia Kuusisto Pekka, 2. vpj. Nieminen Tomi Nummentalo Juhani Peltola Sami Pilpola Juhani Reijonsaari-Korsman Jaana Räisänen Lea Takatalo Henna Ylis-Junttila Markus	Teams poissa § 110 klo 11.23-11.32 Teams
ESITTELIJÄ PÖYTÄKIRJANPITÄJÄ	Häkämies Kari Määttänen Petra	Maakuntajohtaja Hallintojohtaja
MUUT SAAPUVILLA OLLEET	Heikkilä Lauri Myllymäki Pekka Lindqvist Emma Karnisto-Toivonen Saija, Teams	Mv:n puheenjohtaja Mv:n I varapuheenjohtaja Mv:n II varapuheenjohtaja Mv:n III varapuheenjohtaja
KUTSUTTUINA ASIAANTUNTIJOINA	Leskinen Riikka Nuotio Tarja Saarento Heikki Virtanen Janne Stjernberg Kirsi Vasanen Antti	Toimialapäällikkö Aluekehitysjohdaja Suunnittelujohtaja Edunvalvontajohtaja Viestintäpäällikkö Tietopalvelupäällikkö
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	§ 100	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA	§ 101	
ALLEKIRJOITUKSET		
	Ville Valkonen puheenjohtaja	Petra Määttänen sihteeri
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.	
	Lea Räisänen	Alvar Euro
PÖYTÄKIRJA ON OLLUT YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ LIITON VERKKOSIVUILLA Todistaa	Maakuntavirasto Hallintojohtaja	

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS SEKÄ TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Asia Kutsu ja esityslista maakuntahallituksen kokoukseen on toimitettu 14.6.2022. Maakuntahallituksen jäsenten lisäksi kutsu ja esityslista on toimitettu maakuntahallituksen varajäsenille, jotka osallistuvat kokoukseen varsinaisen jäsenen ollessa estynyt ja varsinaisen jäsenen kutsuttua varajäsenen sijaansa, sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajille.

Kuntalain 103 §:n 2. momentin mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kuntalain 64 §:n mukaan kuntayhtymästä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnasta on säädetty mainitussa kuntalain pykälässä.

Valmistelija PM/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

Päätös Puheenjohtaja Ville Valkonen totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi, koska läsnä oli 18 maakuntahallituksen jäsentä.

Ehdotus hyväksyttiin.

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN

Asia Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 18 § mukaan: "Pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjantekijä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimitelimen päättämänä aikana ja paikassa siten kuin siitä vähintään yhtä päivää aiemmin on ilmoitettu."

Maakuntahallitus (mh 23.1.2009 § 31) päätti ottaa käyttöön menettelytavan, jossa pöytäkirja kiireelliseksi arvioitujen pykälien osalta tarkastetaan kokouksessa ja tarkastusmenettely merkitään pöytäkirjaan kyseisen pykälän kohdalle.

Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 31.3.2014 § 37, että pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti seuraavasti:

1. Pöytäkirjanpitäjän varmentama pöytäkirja lähetetään sähköpostitse maakuntahallituksen kokouksen puheenjohtajalle hyväksymistä varten.
2. Puheenjohtaja ilmoittaa sähköpostilla hallintojohtajalle ja hallintosihteerille pöytäkirjan hyväksymisestäään.
3. Puheenjohtajan hyväksymisilmoituksen jälkeen pöytäkirja lähetetään sähköpostilla pöytäkirjan tarkastajille, jotka ilmoittavat sähköpostilla pöytäkirjan tarkastuksesta hallintojohtajalle ja hallintosihteerille.
4. Pöytäkirjan hyväksymistä koskevat sähköposti-ilmoitukset liitetään pöytäkirjaan ja puheenjohtaja allekirjoittaa tarkastetun pöytäkirjan hallintosäännön 18 §:n mukaisesti.

Valmistelija PM/HM

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Lea Räisäsen ja Anne-Mari Virolaisen.

Päätös Maakuntahallitus valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Lea Räisäsen ja Alvar Euron.

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

AJANKOHTAINEN KATSAUS

Asia Ajankohtainen katsaus

Valmistelija KH/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee ajankohtaisen katsauksen tiedoksi.

Päätös Maakuntajohtaja Kari Häkämies

MAAILMANPOLITIIKAN MUUTOKSET VAIKUTTAVAT LIIKENTEEN TILANNEKUVAAN

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom julkaisi 8.6. päivituksen liikenteen strategisesta tilannekuvasta. Tilannekuva sisältää arvion maailmanpoliittisen tilanteen vaikutuksista liikennejärjestelmään. Venäjän 24. helmikuuta aloittamalla hyökkäyksellä Ukrainaan sekä pakotteilla ja vastapakotteilla ja yritysten omaehtoisella vetäytymisellä on ollut vaikutuksia Suomen liikennevirtoihin ja kustannuksiin. Merkittäviä muutoksia ovat muun muassa transitoliikenteen väheneminen sekä raakapuun ja hakkeen virtojen muuttuminen. Myös Venäjän konttiliikenteen loppuminen lisää tavaraliikenteen haasteita.

Suurin osa Suomen tuonnista ja viennistä kulkee meritse. Vuonna 2021 Suomen ulkomaankaupan vienti ja tuonti olivat noin 98 miljoonaa tonnia, josta meriliikenteen osuus oli 80 miljoonaa tonnia.

Venäjältä tuotiin vuonna 2021 merikuljetuksina noin 10 miljoonaa tonnia tuotteita, pääasiassa poltto- ja voiteluaineita. Rautateitä pitkin kulki noin 7 miljoonaa tonnia pääasiassa raakapuuta ja kemikaaleja ja rekoilla rajan yli vajaa 4 miljoonaa tonnia erityisesti haketta ja raakapuuta. Vienti Venäjälle eri kulkumuodoilla oli yhteensä noin 3 miljoonaa tonnia.

Venäjä kielsi jo viime vuoden lopulla raakapuu kuljetukset Saimaan kanavalla. Venäläisen raakapuun tuonnin loppumisen takia Saimaan kanavan merkitys ulkomaankaupan kuljetusväylänä vähenee merkittävästi. Vuonna 2021 kanavan kautta kulki 1,3 miljoonaa tonnia tavaraa, noin prosentti Suomen ulkomaankaupasta.

Yritykset hakevat Saimaan kanavan kautta tapahtuneille kuljetuksille korvaavia reittejä tie- ja rautatiekuljetuksina. Metsäyrittäjien korvaavia lähteitä on arvioitu löytyvän mm. Länsi-Suomesta ja Kainuusta. Länsiyhteyksien merkitys muuttuvassa tilanteessa korostuu. Jo nykyisellään länsirannikon satamien kautta kulkee 30 % ulkomaankaupan arvosta. Varsinais-Suomen satamien yhteenlaskettu kuljetusmäärä ennen pandemiaa on ollut noin 11 miljoonaa tonnia vuodessa.

<https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/maailmanpoliittisen-tilanteen-vaikutuksia-liikennejarjestelmaan?toggle=L%C3%A4hteet%20ja%20lis%C3%A4tiedot>

Lisätietoja: kehittämispäällikkö Malla Rannikko-Laine, p. 040 721 3429

TIEKARTTA: SAARISTOMEREN PUHDISTAMINEN VAATII VUOSITTAIN 18 MILJOONAA

Marinin hallituksen käynnistämän Saaristomeri-ohjelman ensimmäinen osa, Saaristomerien hot spot- tiekartta, on valmistunut. Tiekartta sisältää maatalouden osalta tunnistetut toimenpiteet, joiden avulla Saaristomerien ravinnekuormitusta saadaan vähennettyä ja joiden toteutuksessa sekä rahoituksessa on vielä puutteita.

Saaristomereen on arvioitu kohdistuvan yli 400 000 kg vuosittainen fosforikuormitus. Ihmistoiminnan aiheuttama osuus on tästä noin 80 %. Maatalouden tiekartan toimenpiteillä arvioidaan saavutettavan 100 000–150 000 kg vuotuinen vähennys.

Merkittävin vaikutus on arvioitu maanparannusaineiden käytön lisäämiselle. Pelloille levitettävien kipsin, rakennekalkin ja puukuidun käyttö vähentää fosforikuormaa 50 % levitystä seuraavien viiden vuoden aikana. Arvion mukaan tämä on noin 90 000 kg fosforia vuodessa. Lannan siirron edistäminen kotieläintuotannon keskittymistä alijäämalueille on arvioitu vähentävän ravinnehuuhtoumaa 20 000 kg vuodessa. Muita tunnistettuja keinoja ovat mm. orgaanisten lannoitteiden käytön lisääminen, peltojen kasvipeitteisyyden lisääminen ja pellon viljavuustietojen parempi hyödyntäminen. Meressä jo olevien ravinteiden poistaminen kalastamalla tai järviruovikkoa niittämällä on tunnistettu tarpeelliseksi toimenpiteeksi. Toimenpiteen vaikuttavuuden tai kokonaiskustannuksen määrittely vaatii lisäselvitystä.

Tiekartassa tunnistetut toimenpiteet vaativat Saaristomerelle kohdennettavaa rahoitusta yhteensä 18 miljoonaa euroa vuodessa. Toimenpiteiden käyttöönotto edellyttää poliittisia päätöksiä. Saaristomeri-ohjelman tavoitteena on poistaa Saaristomeren valuma-alue Itämeren pahimpien kuormittajien listalta vuoteen 2027 mennessä.

<https://ym.fi/-/tiekartassa-toimet-saaristomeren-maatalouskuormituksen-poistamiseksi-itameren-kuormittajalistalta>

Lisätietoja: kehittämisspäällikkö Malla Rannikko-Laine, p. 040 721 3429

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO KÄYNNISTÄÄ HAUN VARSINAISUOMALAISEN RUOAN ALKUPERÄ- JA LAATUMERKIN KÄYTTÖOIKEUDELLE – KOHDERYHMÄNÄ MAATALOUSTUOTTAJAT

Varsinais-Suomen liitto on rekisteröinyt D.O. Saaristomeri-Skärghårdshavet D.O. Archipelago -merkin käytettäväksi viljelytuotteiden ja elintarvikkeiden markkinoinnin ja myynnin yhteydessä. Merkki on tae korkeasta laadusta ja paikallisuudesta ja tuo täten lisäarvoa tuotteelle ja tuottajalle. Merkki myönnetään hakemusten perusteella tuotteille, jotka täyttävät tietyt kriteerit, joista keskeisimpiä ovat alkuperä (Varsinais-Suomi), laatu ja ympäristön, ennen kaikkea Saaristomeren, huomioiminen tuotantoprosessissa.

Ensimmäisellä hakukierroksella etsitään ennen muuta sesonkituotteita; esim. varhaisperuna, sipulit ja vaikkapa mansikat soveltuvat tuotteina tämän ensimmäisen haun piiriin. Hakemuskäytäntöä saatetaan muuttaa ja laajentaa tuotekategorioita ensimmäisestä hakukierroksesta saatujen kokemusten perusteella.

Merkin käyttöoikeuden myöntää erillinen raati, jossa on laaja ja asiantunteva edustus ruokasektorin eri toimijoista. Merkki myönnetään korkeintaan 3 vuoden ajaksi ja sen myönnöstä veloitetaan 200 € (+ alv). Yksi ja sama yritys voi samalla kerralla rekisteröidä yhden tai useampia tuotteita samaan hintaan.

Hakuaika: 8.6.-31.8.2022

Linkki hakulomakkeeseen, joka pyydetään toimittamaan Varsinais-Suomen liittoon osoitteeseen:

kirjaamo@varsinais-suomi.fi

<https://www.lyyti.fi/questions/6c85ddfbbb>

Lisätietoja: saaristo- ja maaseutuasiamies Sami Heinonen p. 0400 413 704 (8.6.–23.6. ja 10.8.–31.8.2022)

elinkeinopäällikkö Petteri Partanen p. 040 776 0630 (8.6.–30.6. ja 8.8.-31.8.2022)

VARSINAIS-SUOMI MUKANA EUROOPAN KOMISSION INNOVAATIOYHTEISTYÖSSÄ

PRI eli "Partnerships for Regional Innovation" on Euroopan komission ja Euroopan alueiden komitean käynnistämä vuoden mittainen prosessi, jonka tarkoitus on vahvistaa eurooppalaisten alueiden innovaatiokyvykkyyttä. Prosessi hyödyntää älykkään erikoistumisen strategioita, verkostoja ja toimintamalleja. Sen aikana etsitään työkaluja ja mekanismeja, joiden avulla lisätään alueellisten, kansallisten ja EU-politiikkojen koordinaatiota erityisesti Euroopan vihreän ja digitaalisen siirtymän vauhdittamiseksi. Työskentely tapahtuu alueiden yhteisissä työryhmissä, jotka keskittyvät mm. strategisen toimintakentän kehittämiseen, sidosryhmäyhteistyöhön sekä uudenlaisten politiikka- ja toimintamallien yhdistämiseen.

Varsinais-Suomi on prosessissa mukana osana Itämeren alueen aluekehitysjohtajien älykkään erikoistumisen verkostoa (BSR S3 Directors' Network), josta Varsinais-Suomi ja Västerbotten (Ruotsi) ovat verkoston pilottimaakunnat. Prosessiin on hyväksytty mukaan yli 60 eurooppalaista aluetta, neljä jäsenvaltiota, 7 kaupunkia (ml. Turku) ja kuusi verkostoa, ja se käynnistyy syksyllä 2022. Prosessin odotetaan tukevan Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ ja älykkään erikoistumisen strategian 2021–2027 tavoitteita, sekä erityisesti alueidenvälisiä yhteistyötä. PRI:hin ei liity lisärahoitusta.

Lisätietoja: kehittämisspäällikkö Salla-Maria Lauttamäki, p. 040 520 0761 ja

<https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/en/pri>

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO JA VALONIA SELVITTÄVÄT ASUKKAIDEN JA MUIDEN VARSINAIS-SUOMESSA LIIKKUVIEN TOIVEITA PAIKALLISJUNALIIKENTEEN PALVELUTASOSTA

Varsinais-Suomen paikallisjunaliikenteen käynnistämiseksi käydään tällä hetkellä aktiivista keskustelua ja tehdään tarvittavaa selvitystyötä laajassa yhteistyössä. Varsinais-Suomen liitto edistää

osaltaan paikallisjunaliikenteen tavoitteiden toteutumista mm. taustaselvityksillä. Nyt paikallisjunaliikenteen asemien ja junien suunnittelun tueksi kaivataan tietoa potentiaalisten matkustajien toimivasta palvelutasosta. Kerättävä tieto hyödyttää niin radanvarsikuntia kuin mahdollisia tulevia liikennöitsijöitä ja palveluntarjoajia.

Kysely on avoinna 30.6.2022 asti osoitteessa varsinais-suomi.fi/paikallisjunakysely ja vastaaminen kestää noin kymmenen minuuttia. Kyselyyn voivat vastata kaikki, jotka asuvat tai arjessaan liikkuvat esimerkiksi työn, vapaa-ajan asunnon, opintojen tai matkailun vuoksi Varsinais-Suomen radanvarsikuntien alueella.

Lisätietoja: Kestävän liikkumisen asiantuntija Marja Tommola p. 040 832 8515

VARSINAIS-SUOMEEN 2,3 MILJOONAA EUROA LIKUNTAPAIKKARAKENTAMISEN AVUSTUSTA

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt vuosittaiset liikuntapaikkojen rakentamisavustukset. Avustuksen sai 23 hanketta, joista neljä sijaitsee Lounais-Suomessa. Varsinais-Suomessa tukea myönnettiin Uudenkaupungin uima- ja sisäliikuntahalliin 1 200 000 €, Someron keskusurheilukentän peruskorjaukseen ja laajennukseen 342 000 € ja Paimion uimahallin peruskorjaukseen 800 000 €.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien avustusten kokonaismäärä Lounais-Suomen alueella on 3,1 miljoonaa euroa. Avustusta myönnettiin alueelle miljoona euroa viime vuotta enemmän. Koko maassa liikuntapaikkarakentamisen avustuksia myönnettiin yhteensä 28 miljoonaa euroa.

Ministeriö päättää yli 700 000 euron arvoisista hankkeista ja aluehallintovirastot tätä pienempien hankkeiden avustuksista. Pieniin liikuntapaikkahankkeisiin on koko maassa käytettävissä 9,6 miljoonaa euroa. OKM myönsi liikuntapaikkarakentamishankkeisiin avustukset 3. kesäkuuta.

<https://okm.fi/-/liikuntapaikkojen-rakentamiseen-ja-avustamiseen-28-miljoonaa-euroa>

Lisätietoja: kehittämisspäällikkö Malla Rannikko-Laine, p. 040 721 3429

ESISELVITYS VALTION OHJAUSKEINOISTA KUNTIEN ILMASTO- JA KIERTOTALOUSTYÖN KIRITTÄMISEKSI ON VALMISTUNUT

Viime syksynä ympäristöministeriö tilasi esiselvityksen siitä, millaisin ohjauskeinoin valtio voisi parhaalla mahdollisella tavalla kirittää kuntien ilmasto- ja kiertotaloustyötä. Esiselvityksen toteutti aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI yhteistyössä Valonian ja Tyrsky-Konsultoinnin kanssa. Valonia oli mukana esiselvityksessä erityisesti paikallisen ja alueellisen ilmasto- ja kiertotaloustyön asiantuntijana.

Kansalliset tavoitteet ilmastonmuutoksen torjunnassa ja kiertotalouden vauhdittamisessa vaativat toimivien ratkaisujen vahvistamista ja uusia ratkaisuja myös kunnissa. Sekä uusi ilmastolaki että esimerkiksi kansallinen kiertotalousohjelma tavoitteineen edellyttävät, että kunnat pystyvät toteuttamaan mahdollisimman vaikuttavia kiertotalous- ja ilmastotoimia myös jatkossa.

Esiselvityksessä luotiin katsaus erilaisten valtion kuntiin kohdistamien ohjauskeinojen nykykokoaisuuteen sekä hahmoteltiin, millaiset uudet ohjauskeinot voisivat tuoda lisäarvoa kuntien ilmasto- ja kiertotaloustoimien edistämiseen.

Nykyisissä ohjauskeinoissa paljon kehitettävää, kokonaisuutta on selkiytettävä

Olemassa olevissa ohjauskeinoissa todettiin paljon kehittämispotentiaalia ja jatkossa onkin syytä perehtyä entistä tarkemmin siihen, miten nykyisiä ohjauskeinoja pystyttäisiin esimerkiksi skaalamaan tai kehittämään entistä vaikuttavampaan suuntaan.

Esiselvitys korosti tarvetta pystyä räätälöimään ohjauskeinoja erilaisille ja eri tilanteessa oleville kunnille. Ilmasto- ja kiertotaloustyön käynnistysvaiheessa tunnistettiin suuri tukitarve ja toisaalta edelläkävijäkuntia tulisi myös kannustaa entistä kunnianhimoisempaan työhön. Myös yleisesti kuntien roolia alueensa ilmasto- ja kiertotaloustyön vauhdittajana tulisi vahvistaa. Vaikka kuntakonsernin omat päästöt ja luonnonvarojen kulutus ovat verrattain pieniä, kunnilla voisi olla yhä suurempi merkitys tietojen kokoajana ja puitteiden luojana kuntalaisten ja alueen yritysten ratkaisuille.

Konkretia kiertotaloudessa on edelleen vähäistä ilmastotoimiin verrattuna. Suomessa ja verrokki-maissa on käytössä varsin vähän kuntien luonnonvarojen kestävämpää käyttöä kirittäviä ohjauskeinoja, ja niitä tulee jatkossa muotoilla yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa. Alkuun on tarpeen kehittää ja ottaa käyttöön luonnonvarojen kulutuksen seurantaan ja vähentämiseen tähtäviä yhteisiä tavoitteita ja mittareita kunnille.

Taloudellista tukijärjestelmää tulisi uudistaa siten, että kunnille suunnatut ilmasto- ja kiertotaloustyön rahoitusvälineet olisivat nykyistä paremmin koordinoituja ja yhteen sovitettuja sekä pitkäjä-

teiseen työhön kannustavia. Hakuvaiheen työmäärään tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja hankkeille olisi tarpeen saada valmistelurahoitusta erityisesti silloin, jos on tarpeen koota laajoja konsortioita.

Selvityksessä tuotiin myös vahvasti esille, että ilmasto- ja kiertotalousasioissa on pystyttävä kehittämään ohjauskeinojen kokonaisuutta ja sitä, miten eri ohjauskeinot keskustelevat keskenään ja palvelevat erilaisia kuntia. Valtion ohjauskeinokokonaisuutta olisi myös yhtenäistettävä, jotta kuntien resursseja ei kulutettaisi esimerkiksi päällekkäiseen raportointiin tai eri ohjelmiin liittyvien rahoitusmekanismien hahmottamiseen. Lisäksi on varmistettava, että kiritysvälineet huomioivat eri alueiden ominaispiirteet ja niihin liittyvät haasteet ja mahdollisuudet.

Esiselvityksen pohjalta ympäristöministeriö ja muu valtioneuvosto jatkavat työtä ohjausvälinekokonaisuuden kehittämiseksi.

Tutustu [Esiselvitys kuntien kiritysvälineistä ilmasto- ja kiertotaloustoimiin -julkaisuun](#).

Blogikirjoitus [Kunnat ovat monenkirjava joukko - tämän tulee näkyä myös valtion ohjauskeinoissa](#)
Lisätietoja: *toimialapäällikkö Riikka Leskinen, p. 044 907 5995*

VARSINAISUOMALAISIA VIJELIJÖITÄ KUTSUTAAN MUKAAN HIILIPELTO-PIENRYHMÄNEUVONTAAN

Lokakuussa käynnistyvä HIILIPELTO-pienryhmäneuvonta tarjoaa varsinaissuomalaisille viljelijöille uusinta tietoa ja osaamista ilmastokestävän maatalouden menetelmistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta omalla tilalla. Pienryhmissä jaetaan tilojen kokemuksia ja opitaan yhdessä asiantuntijavetoisesti ProAgrian ja tutkijoiden kanssa. Teemoina pienryhmissä ovat hiilensidonta, maan kasvukunto, sadontuottokyky, vesitalouden hallinta ja muut tilojen tarpeista nousevat ilmastokestävän maatalouden aiheet. [Lisätiedot ja ilmoittautuminen pienryhmiin](#)

5.7. järjestetään hiilensidontaan keskittyvä pellonpiennartilaisuus Tuorlan opetusmaatilalla Kaarinassa. Tilaisuudessa tutustutaan viljelyn ja hiilensidontan tehostamisen mahdollisuuksiin ja peltotesteihin sekä keskustellaan kehittämisratkaisuista. Tilaisuudessa voi myös tutustua tarkemmin HIILIPELTO-pienryhmien tulevaan toimintaan ja ilmoittautua mukaan. Ohjelma ja lisätiedot: [Tieto käyttöön, hiili peltoon - pellonpiennartilaisuus – Valonia](#)

Tieto käyttöön, hiili peltoon (HIILIPELTO) -hanke on saanut rahoitusta maa- ja metsätalousministeriöstä ja se on osa keväällä 2020 käynnistettyä maankäyttösektorin Hiilestä kiinni –ilmastotoimenpidekokonaisuutta. Toimenpiteillä pyritään vähentämään maa- ja metsätalouden ja muun maankäytön kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistamaan hiilinieluja ja -varastoja.

Lisätietoja: projektiasiantuntija Silja Ngobese, p. 040 184 7083

YMPÄRISTÖN HEIKKENEMINEN VÄHENTÄÄ HYVINVOINTIA AIDON KEHITYKSEN INDIKAATTORILLA TARKASTELTUNA

Bruttokansantuote (BKT) on kaikkialla maailmassa käytössä oleva kansantalouden kokonaistuotannon arvon mittari. Se on perusindikaattori, jolla perustellaan talouspoliittisia päätöksiä. Bruttokansantuotetta on alettu pitää myös yhteiskunnan yleisen kehittyneisyyden ja edistyksen tärkeimpänä indikaattorina. Tähän tarkoitukseen sitä ei ole alun perin tarkoitettu käytettäväksi.

BKT:n rinnalle onkin kehitetty vaihtoehtoisia mittareita, jotka huomioisivat taloudellisen kehityksen lisäksi paremmin myös ihmisten hyvinvoinnin kehityksen. Yksi tällainen mittari on aidon kehityksen indikaattori (Genuine Progress Indicator, GPI). GPI:n laskennassa huomioidaan taloudellisen kehityksen lisäksi mm. luonnon tuottamat hyödykkeet ja palvelut, ympäristön saastuminen ja ihmisten välinen tasa-arvo. Maakuntien liittojen yhteishankinnalla on selvitetty maakuntien kehitystä aidon kehityksen mittarilla tarkasteltuna.

Varsinais-Suomen BKT kasvoi tasaisesti 2000-luvun alkupuolelle saakka. Kasvu kuitenkin pysähtyi vuoden 2008 finanssikriisin myötä, jonka jälkeen BKT:n kehitys on pysynyt paikallaan. Myös GPI kasvoi tasaisesti samaan tahtiin kuin BKT aina 1980-luvulla saakka, mutta sen jälkeen ihmisten hyvinvoinnin kasvaminen GPI-indikaattorilla mitattuna on pysähtynyt ja kääntynyt 2010-luvulla laskuun.

Aidon kehityksen indikaattorin komponenttien tarkastelu osoittaa, että GPI:n kasvun pysähtyminen ja viimeaikainen lasku johtuu ennen kaikkea ympäristön heikkenemisestä aiheutuvilla negatiivisilla vaikutuksilla. Myös yksityisen kulutuksen kasvu pysähtyi jo 1990-luvun laman myötä, eikä hyvinvointia tuottavien markkinattomien palvelujen kasvu riitä pitämään GPI-indikaattoria kokonaisuudessaan kasvussa. Myönteistä on kuitenkin, että talouden tuotannon suorat haitat ihmisille ovat alkaneet hiljalleen vähentyä.

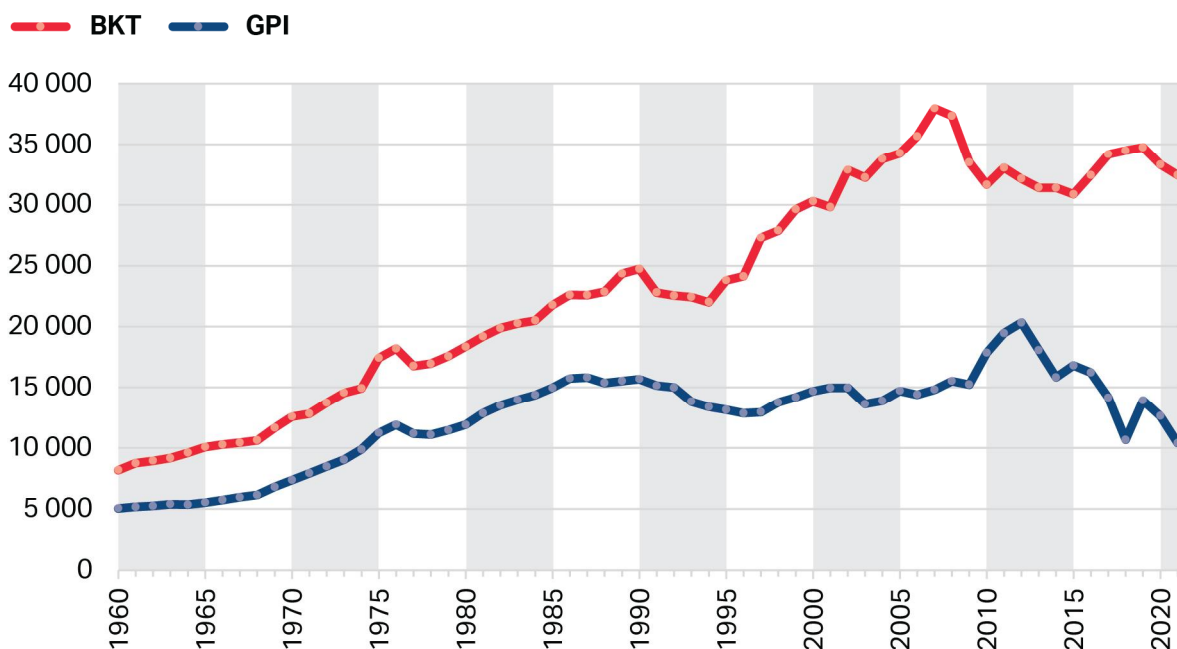
Maakunnittain verrattuna Varsinais-Suomi pärjää kuitenkin melko hyvin sekä BKT:lla että aidon kehityksen indikaattorilla mitattuna. Henkeä kohden laskettuna Varsinais-Suomen BKT oli vuonna 2019 maan viidenneksi korkein. Edellä oli vauras Uusimaa sekä asukasluokun nähden korkean taloudellisen tuotannon alueet Pohjanmaa, Lappi ja Kymenlaakso. Lappi, Kymenlaakso ja Pohjanmaa pärjäävät kuitenkin huonosti GPI-vertailussa, jonka kärjessä on Uusimaa, Pohjois-Karjala ja Varsinais-Suomi. Ympäristön heikkenemisen vaikutus näkyy hyvin GPI-vertailussa, sillä kaikissa heikoimmin menestyneissä maakunnissa on merkittävää perinteistä raskasta teollisuutta.

Aidon kehityksen indikaattori laajentaa nykyistä taloustieteellistä tilastokuvausta huomioimalla 1) tulojaolla painotetun yksityisen kulutuksen, 2) hyvinvointia tuottavat markkinattomat palvelut, kuten kotitaloustyön, vanhemmuuden tai vapaaehtoistyön arvon ja kestokulutushyödykkeiden tuottamat palvelut, 3) tuotannon haitat ihmisille, kuten vapaa-ajan menettämisen arvon, kestokulutushyödykkeiden hankinnan tai työmatkojen kustannukset ja 4) ympäristön heikentymisen ja luonnonvarojen kulumisen, joka sisältää esimerkiksi vesistöjen pilaantumisen, ilmansaasteiden ja meluhaittojen kustannukset, luonnonalaisten metsien häviämisen, uusiutumattomien luonnonvarojen käytön ja hiilidioksidipäästöjen aiheuttamat haitat.

GPI-indikaattorin laskenta toteutettiin maakuntien liittojen yhteishankintana, ja sen laati soveltavan tilastotieteen dosentti Jukka Hoffren Helsingin yliopistosta.

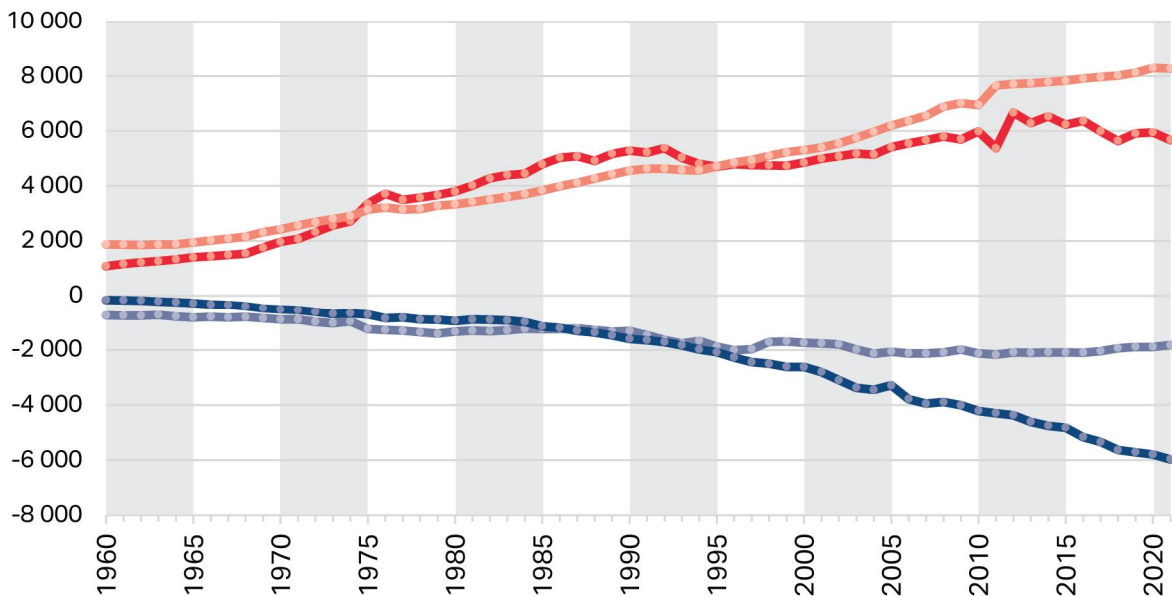
Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, p. 050 410 2294

Bruttokansantuotteen ja aidon kehityksen indeksin kehitys Varsinais-Suomessa (€/asukas)



Aidon kehityksen indeksin kehitys komponenttien kehitys Varsinais-Suomessa (miljoonaa euroa)

- Tulonjaolla painotettu yksityinen kulutus
- Hyvinvointia tuottavat markkinattomat palvelut
- Tuotannon haitat ihmisille
- Ympäristön heikentyminen ja luonnonvarojen kuluminen



Bruttokansantuote ja aidon kehityksen indeksi 2019 (€/asukas)

BKT		GPI	
Uusimaa	48 691	Uusimaa	17 231
Lappi	36 412	Pohjois-Karjala	14 467
Kymenlaakso	35 705	Varsinais-Suomi	13 920
Pohjanmaa	35 497	Kanta-Häme	13 424
Varsinais-Suomi	34 626	Etelä-Pohjanmaa	13 235
Pirkanmaa	34 103	Pohjois-Savo	13 122
Etelä-Karjala	33 416	Keski-Suomi	13 014
Keski-Pohjanmaa	32 409	Etelä-Savo	12 430
Satakunta	31 144	Etelä-Karjala	9 850
Pohjois-Pohjanmaa	30 983	Pohjois-Pohjanmaa	9 370
Pohjois-Savo	30 697	Päijät-Häme	8 528
Keski-Suomi	30 681	Kymenlaakso	7 620
Kanta-Häme	30 191	Pohjanmaa	4 096
Kainuu	29 131	Lappi	1 867
Pohjois-Karjala	29 025	Satakunta	985
Etelä-Pohjanmaa	28 775	Kainuu	305
Etelä-Savo	28 431	Pirkanmaa	
Päijät-Häme	28 133	Keski-Pohjanmaa	

Terveyshallon työpsykologi Viivi Naatula esitteli työyhteisökyselyn tulokset.

Ehdotus hyväksyttiin.

VUODEN 2023 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2023-2026 TALOUSSUUNITELMAN VALMISTELU

Asia Maakuntahallitus 29.8.2022 käsittelee alustavan talousarvion ja taloussuunnitelmaluonnoksen sekä varaa jäsenkunnille mahdollisuuden esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Kuntien esitykset sekä lopullinen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys käsitellään maakuntahallituksessa 14.11.2022 ja viedään maakuntavaltuuston 5.12.2022 päätettäväksi. Varsinais-Suomen liiton yhteistyökomitea käsittelee talousarvion ja toimintasuunnitelmaluonnoksen elokuussa 2022.

Varsinais-Suomen liiton strategian 2025 toteutus jatkuu. Useisiin osatehtäviin jakautuvat laajat teemat käsittelevät muun muassa tietojohtamiseen, osaamisen tunnistamiseen ja kehittämiseen, viestintään ja organisaation toimintamallien ja -tapojen tehostamiseen liittyviä kokonaisuuksia. Strategian työllistat päivitetään vuosittain.

Aluekehittämisen vastuualueen toiminta painottuu toimintavuonna 2023 EU:n uuden ohjelmakauden 2020–2027 täysipainoiseen toteuttamiseen ja vanhan ohjelmakauden 2014–2020 sulkemistoimenpiteisiin. Hankerahoitushaut jatkuvat niin EU:n kuin kansallisten rahoitusten osalta ja käytävissä oleva rahoitus kohdennetaan maakuntastrategian ja ohjelma-asiakirjojen määrittelemiін teemoihin. Hankkeiden valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota toiminnan vaikuttavuuteen. Central Baltic-ohjelman sulkemiseen liittyen hankkeiden viimeiset maksatukset ja raportit käsitellään ja ohjelman ulkoinen loppuarviointi toteutetaan. Joulukuussa 2021 hyväksytyn maakuntastrategian 2040+ ja siihen liittyvän maakuntaohjelman 2022–2025 toimenpiteiden toteutus ja -seuranta on toiminnan keskiössä. Kumppanuusfoorumin monipuolinen työ tukee tavoitteiden toteuttamista. Kansainvälisen toiminnan osalta erityisvastuuna on osallistuminen CPMR:n (Euroopan periferisten merellisten asioiden liitto) toimintaan sen hallituksen jäsenenä.

Maankäytön ja ympäristön vastuualueella jatketaan merialuesuunnitelman, maakuntakaavan ja liikennejärjestelmäsuunnitelmien toteutumisen edistämistä ja seuranta.

Valmistautuminen kokonaismaakuntakaavan uudistamiseen jatkuu alueidenkäyttöä ohjaavan lakisäädösten keskeytyksestä huolimatta. Tärkeimpiä lähtökohtia maakuntastrategian ja ilmastotiekartan lisäksi ovat mm. viimeaikaisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset Varsinais-Suomen asemaan sekä EU:n linjausten ml. Green Dealin ja biodiversiteettitavoitteiden huomioiminen. Voimassa olevan maakuntakaavan ajantasaisuuden arvioinnin avulla määritellään selvitystarpeet. Jo aloitettu viherrakenneselvitys jatkuu. Työtä tehdään yhdessä kuntien, ministeriöiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa.

Liikennejärjestelmätyössä painopiste on suunnitelmiin kirjattujen liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden edistämässä. Vuoden lopulla toteutetaan nykyisten suunnitelmien toteutumisen ja ajantasaisuuden arviointi seuraavaa tarkistuskierrosta varten ja osallistutaan Turun kaupunkiseudun seuraavan MAL-sopimuksen valmisteluun. Scale Up -hankkeessa laadittua alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitus selvitystä jalkautetaan.

Varsinais-Suomen liitto toimii edelleen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona. Koordinaatiolle haetaan erillisrahoitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta. Suunnittelua jatketaan jo EU-rahoituksen saaneissa eMSP ja MSP Green -hankkeissa. Samalla valmistaudutaan uuden suunnittelukierroksen käynnistämiseen nopeutetulla aikataululla mm. merituulivoiman kehittämisen vauhdittamiseksi.

Vastuualue on mukana myös muissa maakunnan suunnittelua edistävissä liikenteen, ilmastomuutoksen torjunnan, kiertotalouden ja merialuesuunnittelun hankkeissa. Kumppanuusfoorumitoiminnassa keskitytään toimiin, joilla tuetaan kestävästä yhdyskuntarakenteen kehitystä ja maakunnan aluerakenteellista asemaa uudistuvalla TEN-T-ydinverkkokäytävällä.

Valonia jatkaa Ohjelma 2030 toteuttamista yhteistyössä kuntien kanssa. Hankkeita ja toimintoja toteutetaan kolmen pääteeman puitteissa: Hiilineutraali Varsinais-Suomi, monimuotoinen luonto ja kestävä luonnonvarojen käyttö.

Edunvalvonta ja kuntapalvelu vastuualueen toiminta muodostuu edunvalvonnasta, ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä, kulttuurialasta sekä tietopalveluista. Toimintavuonna 2023 edunvalvontatyö kohdentuu eduskuntavaaleihin ja sen jälkeiseen hallitusohjelmaan vaikuttamiseen hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Lounaistiedon toimintaa ja tietopalveluja kehitetään Lounaistiedon strategian mukaisesti. Liiton tietojohdamista kehitetään vuonna 2023 erityisesti vaikuttavuuden analysoinnin ja seurannan osalta.

Hallinto huolehtii viraston hallinto- ja henkilöstöpalveluista, taloudesta, kirjanpidosta, ict-palveluista, asiakirjahallinnosta ja hankinnoista. Liitossa on toteutettu lähiaikoina useampia suuria mm. assistenttipalvelujen organisoimiseen, taloushallinnon ja asianhallintajärjestelmän päivityksiin liittyviä uudistuksia. Ohjelmistopäivitysten jälkeen jatketaan henkilöstön koulutuksia sekä toiminnan kehittämistä ja sujuvoittamista.

Maakuntavaltuusto vahvisti vuoden 2022 arvioiduksi alijäämäksi yhteensä 118 635 euroa, joka suunniteltiin katettaviksi edellisten tilikausien ylijäämätililtä.

Valmistelija KH/PM/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–2026 taloussuunnitelman valmisteluajataulun ja evästää jatkovalmistelua.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen, p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

HANKKEIDEN TALOUSASiantuntijan TOIMEN TÄYTTÄMINEN

Asia Varsinais-Suomen liitto toimii lukuisissa hankkeissa toteuttajana. Erityisesti Valonia toteuttaa erilaisia ulkopuoliseen rahoitukseen perustuvia kehittämishankkeita. Lisäksi myös erityisesti maankäytön ja aluekehittämisen vastuualueilla sekä Lounaistiedon kokonaisuudessa toteutetaan hankkeita. Hankkeiden sujuvan ja laadukkaasti toteutuksen mahdollistamiseksi on tarpeen varmistaa riittävä hankkeiden talousasioiden osaaminen. Valonian talousasioista vastaava erikoissuunnittelija on jäämässä eläkkeelle, joten on ajankohtaista perustaa uusi vakinainen toimi, jonka päätehtävänä on tukea organisaation asiantuntijoita ja hankekoordinaattoreita hankkeiden taloudenpidossa.

Nyt palkattava henkilö työskentelisi aluksi 70 % Valonian hankkeissa ja 30 % liiton muissa hankkeissa. Jatkossa työn jakautumisen osuuksia voidaan tarkistaa. Henkilö palkataan osaksi Valonian tiimiä ja lähiesimiehenä toimii Valonian toimialapäällikkö. Virkavastuullisessa esimiehen roolissa toimii suunnittelujohtaja.

Hallintosäännön 12 §:n mukaan maakuntahallitus päättää toistaiseksi täytettävän toimen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Hallintosäännön 11 §:n mukaan maakuntahallitus ottaa vakinaiset vi-
ranhaltijat ja työsopimussuhteessa olevat työntekijät, maakuntajohtajaa lukuun ottamatta.

Talousasiantuntija palkataan toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen. Työsuhteen alussa on 6 kuukauden koeaika. Talousasiantuntijan tehtävät ovat mm.

- Valonian talouden suunnittelu, talousarvioiden valmistelu sekä talouden seuranta ja raportoinnin koostaminen
- Valonian hankekoordinaattoreiden tukeminen talouden suunnittelussa, seurannassa ja raportoinnissa
- Hankehallinnon yhtenäisten käytäntöjen ja ohjeistuksien kehittäminen
- Hankkeiden, joissa Varsinais-Suomen liitto on partnerina, budjetointi, talouden seuranta ja maksatukset

Hakijalta edellytetään hyvää ymmärrystä talous- ja hankehallinnosta sekä monipuolista työkokemusta projektityöskentelystä, erityisesti projektihallinnon näkökulmasta. Lisäksi edellytetään erilaisien kansallisten ja EU-rahoitusinstrumenttien tuntemusta, soveltuvaa korkeakoulututkintoa ja työssä osoitettua pätevyyttä tehtävän hoitamiseen sekä sujuvaa suomen kielen ja hyvää englannin kielen taitoa.

Tehtävän tehtäväkohtainen palkka 3000 euroa/kk perustuu KVTES:n mukaisesti suoritettavaan tehtävien vaativuuden arviointiin. Tehtäväkohtaisen palkan lisäksi voidaan maksaa henkilökohtaista lisää, joka on korkeintaan 30 % tehtäväkohtaisesta palkasta.

Valmistelija PM/RL/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää

1. toistaiseksi täytettävän hankkeiden talousasiantuntijan toimen perustamisesta,
2. että toimen palkkaus määritellään KVTES:n mukaan (3 000 euroa/kk) ja
3. valtuuttaa maakuntajohtajan tekemään toimen täyttöä koskevan päätöksen.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen, p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi
Toimialapäällikkö Riikka Leskinen, p. 044 907 5995, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

TIEDONHALLINTALAIN TOIMENPITEET JA TIEDONOHJAUSUUNNITELMAN KÄYTTÖÖNOTTO

Asia Tiedonhallintalaki tuli voimaan 1.1.2019. Liitossa on osana lain toimeenpanoa laadittu tiedonhallintamalli, asiakirjajulkisuuskuvaus ja hankittu uusi CaseM-asianhallintajärjestelmä ja sähköinen arkistoratkaisu. Tiedonhallinnan kehittäminen mahdollistaa kaikkien asianhallinnan tietoaineistojen säilytyksen sähköisessä muodossa koko asiakirjan elinkaaren ajan.

Arkistolain 9 §:n mukaan arkistotoimen järjestäminen kuuluu maakuntahallitukselle. Lisäksi Varsinais-Suomen liitto muodostaa tiedonhallintalain mukaisen tiedonhallintayksikön. Tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava siitä, että tiedonhallintayksikössä on:

- 1) määritelty tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut;
- 2) ajantasaiset ohjeet tietoaineistojen käsittelystä, tietojärjestelmien käytöstä, tietojenkäsittelyoi-keuksista, tiedonhallinnan vastuiden toteuttamisesta, tiedonsaantioikeuksien toteuttamisesta, tietoturvallisuustoimenpiteistä sekä poikkeusoloihin varautumisesta;
- 3) tarjolla koulutusta, jolla varmistetaan, että henkilöstöllä ja tiedonhallintayksikön lukuun toimivilla on riittävä tuntemus voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä ja tiedonhallintayksikön ohjeista;
- 4) asianmukaiset työvälineet tiedonhallintaa koskevien velvollisuuksien toteuttamiseksi;
- 5) järjestetty riittävä valvonta tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisesta.

Varsinais-Suomen liitossa otettiin 6.6.2022 käyttöön CaseM-asianhallintajärjestelmä. Järjestelmään sisältyvät seuraavat osiot: asianhallinta, viranhaltijapäätösten hallinta, kokoushallinta, dokumenttien- ja sopimustenhallinta sekä tiedonohjausjärjestelmä. Näistä kokoushallinta otetaan käyttöön elokuun alusta.

Sekä asianhallintajärjestelmän käyttöönotto että lainsäädäntö (tiedonhallintalaki, EU:n tietosuojasetus, julkisuuslaki ja arkistolaki) edellyttävät toimintaprosessien käsittelyvaiheet kuvaavan tiedonohjaussuunnitelman laadintaa. Tiedonohjaussuunnitelmassa määritellään arkistonmuodostajan tehtävien hoidon tuloksena syntyvien asiakirjojen käsittely, rekisteröinti ja säilyttäminen. Tiedonohjaussuunnitelman tulee olla ajantasainen ja pysyvä kuvaus organisaation hoitamista tehtävistä, niiden käsittelyvaiheista ja käsittelyvaiheiden yhteydessä kertyvistä asiakirjatiedoista sekä näiden käsittelystä.

Tiedonohjaussuunnitelmaa pidetään jatkuvasti ajan tasalla seuraamalla tehtävissä ja toimintaprosesseissa sekä työmenetelmissä tapahtuvaa kehitystä ja merkitsemällä suunnitelmaan niihin liittyvien tietojen ja asiakirjojen käsittelyssä sekä arkistonmuodostuksessa tapahtuneet muutokset.

Asianhallintajärjestelmän uusiminen edellyttää myös tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohjeen ajantasaistamista. Ohjeeseen liittyvien yksityiskohtaisten toimintaohjeiden päivittäminen jatkuu vuoden 2022 aikana. Muutokset toimintaohjeeseen hyväksyy maakuntajohtaja.

Oheismateriaalit

Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohje

Varsinais-Suomen liiton tiedonohjaussuunnitelman tehtäväluokitus

Valmistelija PM/JS/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohjeen ja tiedonohjaussuunnitelman tehtäväluokituksen.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Tiedonhallinnan suunnittelija Jaana Salonen, p. 040 508 9007, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

MAAKUNNAN YHTEISTYÖRYHMÄN PUHEENJOHTAJAN VALITSEMINEN

Asia Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden ja rakennerahasto-ohjelmien yhteensovittamista varten perustettu toimielin. Maakunnan yhteistyöryhmä toimii yleisasetuksen 6 artiklan mukaisena kumppanuuselimenä maakunnassa. Siitä on säädetty laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021, §19 (ALKE- laki). Yhteistyöryhmän asettamisesta ja tehtävistä on säädetty myös Valtioneuvoston asetuksessa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 797/2021 § 11, § 12.

Yhteistyöryhmän toiminta on jatkuvaa. Yhteistyöryhmän jäsenet asetetaan kunnanvaltuuston toimikaudeksi. EU:n rakennerahastokauden aikana 2021–2027 kunnallisvaalikausia ovat 2021–2024 ja 2025–2028. Maakuntahallitus nimesi maakunnan yhteistyöryhmän jäsenet kunnallisvaalikaudelle 2021–2024.kokouksessaan 22.11.2021

Valmistelija TN/EH/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää nimetä maakunnan yhteistyöryhmän uuden puheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös Maakuntahallitus päätti nimetä maakunnan yhteistyöryhmän uudeksi puheenjohtajaksi Ville Valkosen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisätietoja Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio p. 040 5063 715, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi
Erikoissuunnittelija Esa Höglom p. 0407760310, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

HANKERAHOITUSJAOSTON JÄSENEEN JA VARAJÄSENEEN VALITSEMINEN TEIJA EK-MARJAMÄEN JA JANI KURVISEN TILALLE

Asia Maakuntahallituksen alaisena on toiminut seitsemänjäseninen hankerahoitusjaosto. Maakuntahallitus asetti sen viimeksi 22.11.2021 § 62. Jaoston tehtävänä on valmistella liiton toimivaltaan kuuluvat kansalliset sekä EU- rahoitusohjelmien (EAKR-osio) rahoituspäätökset. Jaoston esittelijänä on toiminut aluekehitysjohtaja ja sihteerinä kansallisten rahojen valmistelusta ja seurannasta vastaava elinkeinopäällikkö.

Maakuntavaltuusto on kokouksessaan 13.6.2022 myöntänyt Teija Ek-Marjamäelle eron maakuntahallituksen varajäsenyydestä ja Jani Kurviselle maakuntahallituksen jäsenyydestä. Teija Ek-Marjamäki on hankerahoitusjaoston jäsen ja Jani Kurvinen hänen varajäsenensä.

Valmistelija TN/MK

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus nimeää uuden hankerahoitusjaoston jäsenen Teija Ek-Marjamäen tilalle ja uuden varajäsenen Jani Kurvisen tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös Maakuntahallitus valitsi Henna Takatalon ehdotuksesta uudeksi hankerahoitusjaoston jäseneksi Teija Ek-Marjamäen tilalle Salla Haaviston ja uudeksi varajäseneksi Jani Kurvisen tilalle Pekka Kuusiston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen, p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

YHTEISTYÖKOMITEAN JÄSENEEN VALITSEMINEN JANI KURVISEN TILALLE

Asia Maakuntahallituksen jäsen Jani Kurviselle on myönnetty ero maakuntahallituksen jäsenyydestä 13.6.2022 § 13.

Maakuntahallitus on valinnut Jani Kurvisen yhteistyökomitean jäseneksi maakuntahallituksen kokouksessa 16.11.2021 § 167.

Valmistelija PM/MK

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus valitsee yhteistyökomiteaan Jani Kurvisen tilalle uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös Maakuntahallitus valitsi yhteistyökomiteaan Jani Kurvisen tilalle Henna Takatalon ehdotuksesta Pekka Kuusiston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lisätietoja _____
Hallintojohtaja Petra Määttänen, p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

LAUSUNTO SALO-TURKU KAKSOISRAITEEN YLEISSUUNNITELMASTA VÄLILLÄ HAJALA-NUNNA

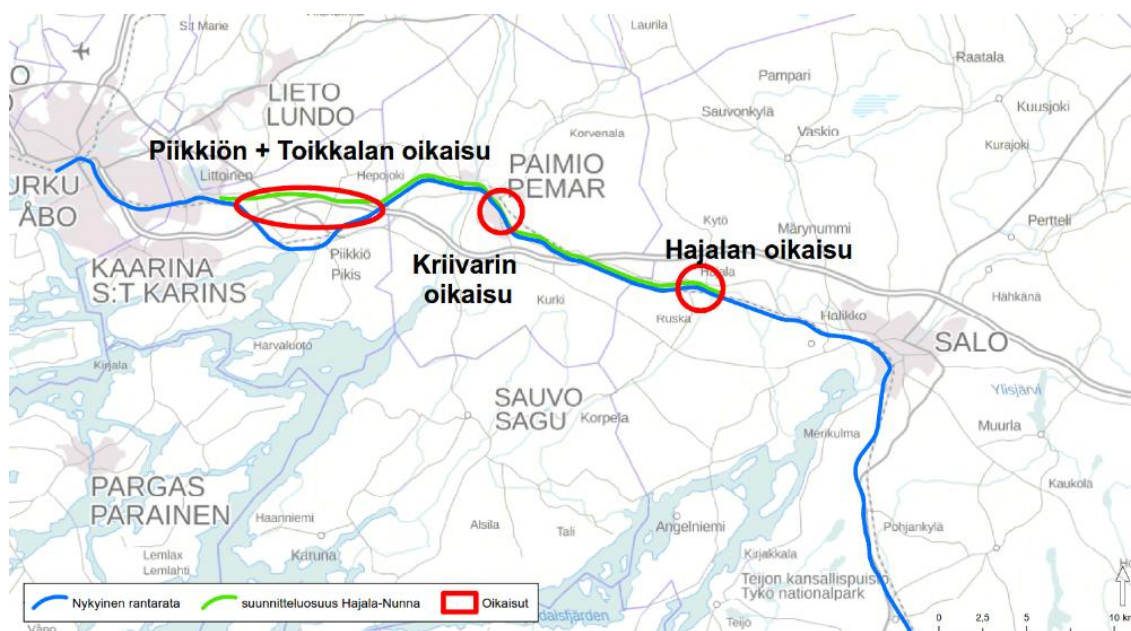
Asia Väylävirasto on pyytänyt Varsinais-Suomen liiton lausuntoa ratalain mukaisesta Salo–Turku-kaksoisraiteen yleissuunnitelmasta välillä Hajala–Nunna. Suunnitelma sijoittuu Salon, Paimion ja Kaarinan kaupunkien alueille. Lausunto on pyydetty toimittamaan 30.6.2022 mennessä osoitteella kirjaamo@vayla.fi.

Yleissuunnitelmaa on laadittu tehdyn Helsinki-Turku nopea junayhteys -hankekokonaisuuden ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) ja Salo-Kupittaa kaksoisraiteen ratateknisen suunnitelman pohjalta.

Yleissuunnitelmassa kerrotaan työn tavoitteet sekä arvioidaan vaikutukset ja niiden torjumistoinenpiteet. Suunnitelma sisältää kaksoisraiteen ja rataoikaisuiden sijainnin yleiskaavan tarkkuustasolla. Yleissuunnitelma sisältää myös suunnitelmaselostuksen, piirustukset ja kustannusarvion.

Salo–Turun Kupittaa -kaksoisraiteen suunnittelun tavoitteena on parantaa yhteysvälin ratakapasiteettia ja lisätä liikenteen nopeutta, täsmällisyyttä sekä vähentää häiriöitä. Yleissuunnitelma sisältää kaksoisraiteen nykyisen raiteen vieressä sekä rataoikaisut Hajalan, Kriivarin, Toikkalan ja Piikkiön kohdilla. Rataoikaisut mahdollistavat 200 km/h tavoitenopeuden muualla paitsi Paimion keskustan kohdalla, jossa tiivis taajamarakenne ei mahdollista rataoikaisua ja tavoitenopeuden savuttamista. Suunnitellut oikaisut lyhentävät yhteysväliä neljällä kilometrillä.

Yleissuunnitelma on laadittu rinnan Helsinki–Turku nopeaa junayhteystä varten laaditun ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kanssa. Maakuntahallitus on käsitellyt YVA-selostusta kokouksissaan 21.12.2020 (§ 161) ja 18.10.2021 (§ 142).



Turun tunnin juna -hankeyhtiö on aloittanut ratalain mukaisen, yleissuunnitelmaa tarkentavan rata-suunnitelman laatimisen. Koko Helsinki–Turku-yhteysväliille tehdään viisi erillistä ratasuunnitelmaa. Kaikki ratasuunnitelmat on tarkoitus saada teknisesti valmiiksi vuoden 2023 loppuun mennessä.

Yleissuunnitelma-aineistoon voi tutustua Väyläviraston sivuilla:

<https://vayla.fi/hajala-nunna-yleissuunnitelma>

Hajala-Nunna yleissuunnitelman hyväksymisehdotus:

<https://vayla.fi/documents/25230764/35412354/Hyvaksymisehdotus+Hajala-Nunna+YS.pdf/a6eb6ec7-2b0b-78fa-4129-bdc848d41cb1/Hyvaksymisehdotus+Hajala-Nunna+YS.pdf?t=1650454057511>

Valmistelija HS/em

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa ratalain mukaisesta Salo–Turku-kaksoisraiteen yleissuunnitelmas-
ta välillä Hajala–Nunna seuraavan lausunnon:

Yleissuunnitelma on laadittu huolella hyvässä vuorovaikutuksessa alueen kuntien ja muiden sidos-
ryhmien kanssa. Suunnitelma perustuu laajalle tietopohjalle ja sen vaikutuksia on rinnakkaisen
YVA-prosessin vuoksi erittäin monipuolisesti.

Yleissuunnitelma on maakuntakaavan (Ratalaki 10 §) ja sen tavoitteiden mukainen sekä edistää
Varsinais-Suomen liiton strategisten tavoitteiden toteutumista. Nopea junayhteys vahvistaa Varsi-
nais-Suomen ja Turun kaupunkiseudun asemaa osana koko Etelä-Suomen laajuista kestäväää
asunto- ja työmarkkina-aluetta. Yleissuunnitelma mahdollistaa myös paikallis- ja taajamajunaliiken-
teen kehittämisen vanhalla ratalinjalla.

Varsinais-Suomen liitto puoltaa Turku–Salo-kaksoisraiteen yleissuunnitelman hyväksymistä esite-
tyn, Piikkiön oikaisun sisältämän vaihtoehto B:n mukaisena.

Lausunto lähetetään: Väylävirasto kirjaamo@vayla.fi

Tiedoksi: Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat ja liikenne- ja infrastruktuuri -
vastualueet. Salon, Paimion ja Kaarinan kaupungit.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, p. 040 720 3056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

LAUSUNTO JULKISTEN TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUIDEN UUELLEEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Asia Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi 27.6.2022 klo 9.00 mennessä.

Esityksen mukaan julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirrettäisiin työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Nykyiset työ- ja elinkeinotoimistot lakkautettaisiin. Myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen voimassaolo päättyisi. Siirtyviä tehtäviä valtiolla hoitava henkilöstö siirtyisi liikkeenluovutuksella kuntiin tai kuntayhtymiin.

Kunta voisi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Muutoin kuntien tulisi muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Lisäksi alueen tulisi olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva. Kysymys olisi kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta. Työllisyysalueen kuntien tulisi siirtää järjestämisvastuu joko vastuukunnalle tai kuntayhtymälle. Valtioneuvostolla olisi viimekätinen toimivalta päättää työllisyysalueista, jos kunnat itse eivät pääse sopimuksiin edellytykset täyttävistä alueista.

Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostaisivat kunnille uuden valtiosuustehtävän, johon kunnille osoitettaisiin täysimääräinen rahoitus. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuita uudistettaisiin siten, että kunnan rahoitusvastuu laajenisi työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Lisäksi rahoitusvastuu alkaisi nykyistä työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaisi portaittain työttömyyden pitkittyessä. Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkeaisi työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen ajalta kuten nykyisin. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille, kunnilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa työttömyysetuuksista syntyvään rahoitusvastuuseen järjestämällä työttömille palveluja, jotka johtavat tehokkaasti työllistymiseen avoimille työmarkkinoille.

Valtiolla olisi jatkossakin kokonaisvastuu työllisyydestä ja työvoimapalvelujärjestelmän valtakunnallisesta toimivuudesta. Valtio vastaisi kuntien työllisyydenhoidon tehokkuuden seurannasta ja arvioinnista sekä laillisuusvalvonnasta. Valtio tarjoaisi työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitäisi valtakunnallisia tietovarantoja.

Valtion paikallisviranomaisina toimivat työ- ja elinkeinotoimistot lakkautettaisiin ja niiden nykyisin hoitamat tehtävät, joita ei ehdoteta siirrettäväksi kunnille, sijoitettaisiin valtionhallinnon sisällä uudelleen pääosin KEHA-keskuksen tehtäviksi. Poikkeuksena olisivat työ- ja elinkeinotoimiston nykyisin hoitamat työntekijän oleskeluluvan osalupaan liittyvät tehtävät, jotka siirrettäisiin Maahanmuuttovirastolle.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta kumottaisiin ja korvattaisiin uudella lailla työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Lakien on tarkoitus tulla voimaan pääosin 1.12.2024.

Esitysluonnos on luettavissa:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=c26ced2c-970d-4326-a03b-6bfb87a4e1f8>

Valmistelijat TN/JV/PP/EH/MRL

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus tukee julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtämistä työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Uudistus vahvistaa kuntien kykyä tarjota työllisyyden ja elinvoiman tukemista edistäviä palveluja yhtenä kokonaisuutena. Tätä taustaa vasten on perusteltua siirtää työllisyyden hoito kuntatasolle, joka toimii sekä työllisyyden että elinkeinopolitiikan osalta lähellä yrityksiä ja työvoimaa.

Varsinais-Suomessa työllisyyspalveluiden järjestämistä kuntapohjaisesti on kokeiltu Turun ja Salon seudun kuntakokeiluissa. Turun seudun kuntakokeilussa ovat mukana Turku, Laitila, Paimio, Sauvo ja Uusikaupunki ja Salon seudun kuntakokeilussa Salo, Marttila ja Koski TL. Pendelöinti suuntautuu maakunnassa voimakkaasti Turkuun. Keskuskaupunkiin pendelöidään Turun seudun kuntien lisäksi paljon eteläisestä Vakka-Suomesta, Paraisilta ja Loimaan seudun eteläosista.

Varsinais-Suomessa vain Turku (96 000) ja Salo (23 300) täyttävät vaadittavan 20 000 henkilön työvoimapohjan minimin. Seutukunnittain työvoimaa on Turun seudulla 164 000, Salon seudulla 26 800, Loimaan seudulla 14 800, Vakka-Suomessa 14 200 ja Turunmaalla 9 500. Mahdollisia työllisyysalueen yhteistyökumppaneita löytyy myös maakuntarajan ulkopuolelta esimerkiksi Rauman ja Forssan seuduilta. Tarkan työvoimapohjainimin sijaan työllisyysalueita muodostettaessa tulisi tähdätä toiminnallisesti perusteltujen, riittävän järjestämisvastuupohjan omaavien ja alueiden erityispiirteiden (mm. kaksikielisyys, maahanmuuttajien osuus) huomioivien työllisyysalueiden muodostamiseen. Tavoitteena tulee olla osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen ja yksittäisen työnhakija näkökulman huomioiminen palveluita rakennettaessa.

Samanaikaisesti valmistellaan suurta hyvinvointialueuudistusta. Tämä herättää huolta kuntien resurssien riittävydestä suurten ja nopeiden muutosten keskellä. Valmistelu- ja siirtymävaiheiden ajaksi tulee kuntien resurssit turvata tarvittaessa erillisen muutosrahoituksen avulla.

Vaikka työvoimapalveluiden järjestämisvastuu ollaan siirtämässä kunnille, niin valtion ohjaus säilyy voimakkaana. Alle 20 000 henkilön työvoiman määrän kunnille on tulossa yhteistoimintavelvoite. Valtioneuvostolla olisi viimekätinen toimivalta päättää työllisyysalueista, jos kunnat itse eivät pääse sopimuksiin edellytykset täyttävistä alueista. Näiltä osin uudistus rajoittaa voimakkaasti kuntien itsehallintoa.

Valtionosuusjärjestelmään on kaavailtu rahoitusmallia, joka koostuu kuntien laajennetusta vastuusta työttömyysetuuksien rahoituksessa sekä kunnille siirtyvien tehtävien rahoituksesta. Työttömyyden keston osittain sidottu rahoitusvastuu kannustaa työttömyyden pitkittymisen ehkäisemiseen sekä ohjaa kohdistamaan vahvemmin resursseja vaikeammin työllistyvien työllisyyden edistämiseen. Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen kunnilta sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueelle v. 2023 kuitenkin vie kunnilta konkreettiset keinot vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen. Tämä vähentää mallin kannustavuutta, vaikka se on rahoitusvastuu-uudistuksen tarkoitus. Rahoitusmalli tulee olemaan merkittävä osa kunnan rahoituspohjaa. Kokonaisuudessa rahoitusmalli tulee rakentaa siten, että se mahdollistaa kuntien ja työllisyysalueiden reagoinnin suhdannevaihteluihin.

Työttömyysturvaetuuksien kompensatio korvattaisiin kunnille vain poikkileikkaustilanteen mukaisesti. Se merkitsisi käytännössä, että kuntien rahoitusvastuun kehitys riippuisi jatkossa työttömyyden kehityksestä, mutta valtiolta saatava kompensatio pysyisi samana riippumatta siitä, kasvaako työllisten tai työttömien määrä. Tämä ei kannusta kuntia tehokkaaseen toimintaan ja elinvoiman edistämiseen.

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että uudistus tuo ammatillisen koulutuksen entistä paremmin osaksi työvoimakoulutuksen kokonaisuutta. Uusi malli mahdollistaa vahvaan aluetuntemukseen perustuvan työvoimakoulutuksen ja parhaimmillaan kokoaa alueen koulutusresurssit yhteen. Työllisyydenhoitoalueita muodostettaessa tulisi varmistaa toimivat kokonaisuudet II asteen ammatillisen koulutuksen näkökulmasta.

Mahdollisuus järjestää työvoimakoulutusta vastaisi nykyistä ELY-keskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen työllisyysmäärärahalla hankkimaa työvoimakoulutusta. Laissa ei edellyttäisi työvoimapalveluiden järjestäjän hankkivan koulutusta palveluntuottajalta, vaan kunta voisi päättää koulutuk-

sen tuottamistavan. Työvoimapalveluiden järjestäjä voisi siis järjestää koulutusta omana tuotantonaan tai hankkia sitä palveluntuottajilta. Julkisten hankintojen kilpailutusten kautta tulee tarjota mahdollisuus myös yrityksille toimia palveluntuottajana.

Uudistuksen yhteydessä on hyvä huomata Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) rooli ja yhteistyötarve kuntien kanssa. Lisäksi on syytä huomioida toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjärankenteen kehittämishanke, jonka yhtenä tavoitteena on luoda jatkuvalla oppimiselle soveltuvat rahoituksen perusteet. II asteen ammatillisen koulutuksen puolella korostuu nykyään vahvasti TKI-näkökulma erityisesti yritys yhteistyön puolella. Näkökulma tulisi huomioida uudistusten yhteydessä.

Esityksen mukaan valtio tarjoaisi työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitäisi valtakunnallisia tietovarantoja. Tämä on varmasti resurssien järkevän käytön ja yhtenäisen palvelutarjonnan näkökulmasta hyvä ratkaisu. Samalla tulee kuitenkin varmistaa joustava yhteistyö kuntien tietojärjestelmien kanssa. Mahdolliset pullonkaulat ja esteet esimerkiksi työnhakijoiden henkilötietojen käsittelyssä pitää pystyä välttämään.

Maakuntahallitus toivoo aktiivista, koko maakunnan laajuista valmistelua uudistuksen perustavoitteen julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtämisen työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille mahdollisimman hyvän toteuttamisen varmistamiseksi.

Lausunto lähetetään: Lausuntopalvelu.fi

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio, p. 040 506 3715, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi
Edunvalvontajohtaja Janne Virtanen p. 040 5836 950, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

VIRASTON LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ ANNETUKSI LAIKSI JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Asia Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausunnot on pyydetty lähettämään 10.6.2022 mennessä suoraan lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistua lausuntopyyntöön. Lausunto on annettu liiton viraston lausuntona määräaikaan mennessä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kotoutumisen edistämisestä ja samalla kumottaisiin voimassa oleva samanniminen laki. Kotoutumista edistäviä palveluita järjestettäisiin osana uutta kunnan kotoutumisohjelmaa sekä muina kotoutumista edistävinä yleisen palvelujärjestelmän mukaisina palveluina, joilla tarkoitetaan kunnan, hyvinvointialueen, tulevien työllisyyden hoitoalueiden ja Kelan palvelujen sekä järjestöjen, yhdistysten tai yhteisöjen toimintaa. Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella pyritään nopeuttamaan ja tehostamaan maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä parantamalla ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta, nopeuttamalla palveluihin pääsyä, tavoittamalla maahanmuuttajia palveluihin nykyistä kattavammin maahanmuuton alkuvaiheessa sekä kehittämällä kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kokonaisvaltaisesti. Lain tarkoituksena olisi edistää kotoutumista ja hyviä väestösuhteita ja siten vahvistaa maahanmuuttajien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista. Tavoitteena on myös edistää maahanmuuttajien työllisyyttä, osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä.

Kunnan vastuuta kotoutumisen edistämisestä lisättäisiin ja kunnalle säädettäisiin tehtäväksi laatia osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä kotoutumissuunnitelmat sekä työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautuneille että työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Kunnan kotoutumisohjelma olisi esityksen mukaan kokonaisuus, johon sisältyisi osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta, muita kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluita, ohjausta ja neuvontaa sekä jatko-ohjaus ohjelman päättyessä. Kotoutumissuunnitelmassa sovittaisiin palveluista, jotka vastaavat maahanmuuttajan yksilöllisiin palvelutarpeisiin. Esityksen tavoitteeksi on asetettu kotoutumissuunnitelmien kotoutumisen edistämisen työelämälähtöisyyden vahvistaminen. Lisäksi esityksen mukaan lyhennettäisiin kotoutumissuunnitelman enimmäiskesto ja tehostettaisiin jatko-ohjausta työelämään tai työllisyys- tai koulutuspalveluihin. Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella on tarkoitus selkeyttää kansainvälistä suojelua saavien kuntaan ohjaamista ja eri viranomaisten vastuita kiintiöpakolaisten vastaanoton alkuvaiheessa.

Lakiehdotuksessa säädettäisiin myös viranomaisten tehtävistä ja yhteistyöstä kotoutumisen edistämisessä. Kotoutumisen edistäminen on osa valtakunnallista, alueellista ja paikallista hallintoa. Viranomaisten välinen yhteistyö on keskeistä kotoutumisen edistämisessä. Kokonaisuudistuksessa esitetään valtion kunnille ja jatkossa myös hyvinvointialueille maksamia korvauksia koskevan rahoitusjärjestelmän yksinkertaistamista. Kunnille esitetään lisärahoitusta uusien tehtävien myötä. Esityksen mukaan uusi laki selkeyttäisi viranomaisten vastuita, ja kotoutumislain uudistus sekä työvoimapalvelu-uudistus yhdessä tehostaisivat palveluiden yhteensovittamista ja tarjoamista, kun kunnan käytössä olisi kotoutumisen edistämisen, osaamisen kehittämisen sekä työllistymisen edistämisen palveluita.

Lisätiedot:

[Hallituksen esitys kotoutumisen edistämisestä annetun lain uudistamisesta](#)

[Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi](#)

Valmistelija TN/EH

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi maakunnan liiton viraston aikataulusyistä antaman seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että ko. lakiehdotuksen tavoitteet kuten maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen nopeuttaminen ja tehostuminen ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta parantamalla ja palveluihin pääsyä nopeuttamalla ovat perusteltuja. Toimivan ja joustavan asiakaspalvelujärjestelmän tulee olla uudistuksen keskeinen tavoite. Varsinais-Suomen liitto toteaa että, uusi kotoutumislaki sisältää ao. palvelujärjestelmää myönteisesti kehittäviä asioita mutta kiinnittää kuitenkin huomioita eräisiin keskeisiin näkökulmiin jatkovalmistelua ajatellen.

Varsinais-Suomen liitto toteaa yleisesti, että samalla kun uusi laki tuo myös uusia elementtejä palvelujen toteuttamismalliin ja lisää kuntien vastuita merkittävästi se kuitenkin säilyttää kotouttamispalvelujen sisällön ydinosat pääosin ennallaan. Kuntien uudet ja laajenevat tehtävät sisältävät mm. henkilöllisen soveltamisalan laajennuksen (kansainvälistä suojelua saavat ja muut Suomessa oleskelevat maahanmuuttajat), kuntien yhteistyövelvoitteen, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja kotoutumissuunnitelmat (työttömät työnhakijat ja työvoiman ulkopuolella olevat) ja ohjauksen ja neuvontavelvollisuuden sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation. Uusi laki lisää kuntien vastuita ollen samalla hyvin yksityiskohtainen ja sisältäen valtion vahvan ohjauselementin. Liitto kiinnittää huomiota myös siihen, että uuden lain mukaan kunnan kotoutumisohjelma päivitetään kahden vuoden välein, kun vanhassa vastaava tapahtuu neljän vuoden välein. Nykyinen käytäntö olisi toimivampi ratkaisu kuntien resurssien näkökulmasta.

Liitto toteaa myös, että uudessa lainsäädännössä tulisi nyt esitettyä vahvemmin selkeyttää työ- ja osaamisperäisen maahanmuuttoon ja työvoimatarpeisiin liittyviä näkökulmia. Lakiluonnos ei myöskään huomioi riittävästi esimerkiksi kansainvälisiä opiskelijoita yhteiskuntamme voimavarana. Liitto korostaa edelleen myös tarvetta ottaa huomioon maahanmuuttajien heterogeenisyys esimerkiksi kansallisuuksien ja taustakoulutuksen osalta. Tarjottavien maahanmuuttopalvelujen tulisi selvästi huomioida tulijoiden yksilölliset tarpeet ja taustat.

Oleellista asiassa on myös toimintaympäristön muutostilanne (mm. hyvinvointialueiden muodostaminen ja TE2024 uudistus), jossa samalla vallitsee merkittävä työvoimapula kytkeytyen kysymykseen työperäisestä maahanmuutosta. Lisäksi Ukrainan pakolaistilanne tuo lain valmisteluun ja toteuttamiseen merkittävän lisänäkökohdan. TE2024 -uudistuksen keskeneräisyys aiheuttanee niin ikään haasteita suhteessa kotouttamislain valmisteluun ja toimeenpanoon. Koska moni kotoutuja on työnhakija jää nyt esitetyn lakiluonnoksen valossa jossain määrin epäselväksi esimerkiksi yhteistyömallit - ja velvoitteet kuntien ja tulevien työllisyyden hoitoalueiden välillä.

Hallituksen esityksellä tavoitellaan viranomaisten vastuiden päivityksiä mm. rakenteellisten uudistusten suhteen, mukaan lukien hyvinvointialueiden perustaminen sekä hallituksen esitys työvoimapalvelu-uudistuksesta. Varsinais-Suomen liitto korostaa tarvetta selkeyttää hyvinvointialueiden ja kuntien välistä yhteistyötä ja työnjakoa esimerkiksi kotoutumisasioiden ja sosiaalityön osalta maahanmuutossa liittyen erityisesti työperäisen maahanmuuton ja pakolaisuuden väliseen rajanvetoon. Sosiaali- ja terveysministeriön tiukat rajaukset kuntien vastuiden osalta tässä suhteessa voivat aiheuttaa haasteita jatkossa. Lakiehdotus esittää sekä kunnalle että hyvinvointialueille kotoutumista koskevien yhteistyöryhmien perustamista. Näiden osalta tulisi harkita vain yhden ryhmän muodostamista yhteistyön edellytysten tukemiseksi.

Kuntatason toiminta kotoutumisen edistämisessä on sinänsä erittäin kannatettavaa koska kuntatasolla on paras näkemys esimerkiksi paikallisista työllistymis- ja koulutusmahdollisuuksista ja mahdollisuus kohdennettuihin yksilöllisiin palveluihin, mikäli palvelujen resurssointi on hoidettu asianmukaisesti. Maahanmuuttajien palvelu on toisaalta erikoistunutta palvelua, jonka organisointi yksittäisissä kunnissa voi olla haasteellista työvoimapohjan ollessa jo valmiiksi pieni. Tällaisissa kunnissa maahanmuuttaja-asiakkaat ovat yksittäisiä, mikä ei edistä osaamisen kehittymistä kuntatasoisessa ratkaisussa. Mikäli TE2024 uudistuksen seurauksena työllisyyden hoitoalueita tulee useita maakuntatasolla voi syntyä haasteita kuntayhteistyössä kotoutumiskysymyksissä. Tästä näkökulmasta katsoen on tärkeää myös pohtia sitä, onko maahanmuuttajien palvelujen, kuten kotouttamissuunnitelmien laadinta kuntatasolla tarkoituksenmukaista ja edistääkö se tosiasiallisesti palvelujen integraatiota.

Varsinais-Suomen liitto kiinnittää huomiota kuntarakenteiden monimuotoisuuteen niin Suomessa kuin Varsinais-Suomessakin ja toteaa että palvelujen tavoitettavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tärkeää on myös kiinnittää huomiota TE-palvelut 2024 uudistuksen myötä syntyvään kuntapohjaiseen palvelujärjestelmään ja maahanmuuttajien asemaan työnhakijoina.

Kunnan tulee uuden lain mukaan myös kyetä antamaan ohjausta ja neuvontaa eri viranomaisten, oppilaitosten, järjestöjen ym. toimijoiden palveluista. Tällöin tulisi voida harkita ohjauksen ja neuvonnan asemointia osaksi kunnan muuta palvelutuotantoa ja pohtia riittäisikö kunnille malli, jossa asiakas voidaan ohjata oikealle toimijalle.

Lisäksi maahanmuuttajien keskittyminen isompiin kuntakeskuksiin tulisi ottaa lain valmistelussa vahvemmin huomioon. Keskittyminen aiheuttaa palveluiden lisäystä mikä osaltaan vahvistaa kehitystä pienten kuntien heikomman palvelutarjonnan vuoksi. Tämä puolestaan voi johtaa epäsuotuisaan sosiaaliseen kehitykseen isoissa keskuksissa.

Kotoutumisaikana maahanmuuttajan on mahdollista saada erilaisia maahanmuuttopalveluita ja koulutusta ao. statuksen myötä. Hallituksen esitys on lyhentämässä ns. kotoutumissuunnitelman kesto kolmesta vuodesta enintään kahteen. Varsinais-Suomen liitto kiinnittää huomiota siihen, että tämä saattaa vaikeuttaa monien maahanmuuttajien sopeutumista ja aiheuttaa ongelmia esimerkiksi koulutusten osalta. Esimerkiksi suomen kielen omaksuminen voi vaikeutua ja näin hankaloittaa kotoutumista ja työllistymistä. Huolta aiheuttaa nimenomaan perusopetuksesta riittävän nopeasti ammatilliseen koulutukseen siirtyminen, koska lyhyt kotoutumisaika jatkoaikoinen ei edes erityisen tuen tarpeessa olevan osalta välttämättä tule riittämään. Ammatillisen koulutuksen osalta suurimpana keskeyttämissyynä maahan muuttaneiden osalta lienee vaikeudet yhteisten tutkinnon osien suorittamisessa ja keskeinen syy tähän on heikko suomen kielen taito ja puutteet muussa osaamisessa kuten matemaattisissa taidoissa.

Asiakastietojen käsittely ja kotoutumisen edistämisen valtakunnallisen tietojärjestelmäpalveluiden huomioiminen lakiehdotuksessa omana lukunaan on tärkeää ja perusteltua, jo tietosuojankin näkökulmasta. Lisäksi on syytä panostaa seurannan toteuttamiseen esimerkiksi maahanmuuttajaväestön keskittymisen näkökulmasta.

Uuden mallin vaikutukset kuntatalouteen tulisi arvioida ennen lain voimaantuloa. Kuntien saama rahoitus jakautuu valtionosuusrahoitukseen (mm. uudet tehtävät, ohjaus ja neuvonta, henkilöpiirin laajennus, palvelutarpeen arviointi, yhteiskuntaorientaatio) ja laskennalliseen korvaukseen kunnalle ja hyvinvointialueille kansainvälistä suojelua saavista tulijoista. Kuntatasolla on herännyt perusteltu huoli resurssien riittävydestä esimerkiksi äkillisissä pakolaistilanteissa. Varsinais-Suomen liitto korostaa kuntien resurssien varmistamista uudistuksen osana sekä toimivien yhdyspintojen mahdollistamista kuntien, hyvinvointialueiden sekä työllisyyden hoitoalueiden välillä hyvän ja joustavan asiakaspalvelujärjestelmän mahdollistamiseksi. Kunnille tulee myös mahdollistaa riittävä autonomia kotoutumisen hoitamiseksi paikallisolosuhteet huomioiden. Edelleen liitto korostaa kuntien asiasta vastaavien työntekijöiden työhyvinvoinnin huomioimista muutoksen ja uusien tehtävien myötä.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätiedot Erikoissuunnittelija Esa Höglblom, p. 040 776 0310, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

VIRASTON KIRJALLINEN ASiantuntijalausunto hallituksen esityksestä LUONNONSUOJELULAIKSI JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Asia Viraston kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta on lähetetty 25.5.2022.

Varsinais-Suomen liitto on antanut 30.8.2021 lausunnon ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Nyt annettu asiantuntijalausunto perustuu liiton antamaan lausuntoon niiltä osin, kun kommentit ovat edelleen voimassa ja tarpeen.

Luonnonsuojelulain lukukohtaiset kommentit, niiltä osin, kun Varsinais-Suomen liitolla on niihin huomioita.

Luku 1, Yleiset säännökset

Lain keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Uutena tavoitteena on 1§ 3 kohdassa ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän edistäminen, esitetty uusi tavoite on erittäin tarpeellinen.

Luku 2, Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat:

Maakuntien liitojen edustus tulisi lisätä laissa uutena pykälänä §12 esitettyyn luontopaneeliin, sillä maakunnilla on merkittävä rooli ja vaikutusmahdollisuus aluekehityksen ja aluesuunnittelun kautta.

Luku 3 Luonnonsuojelun suunnittelu

Pykälä 13 on uusi ja siinä säädetään kansallisen monimuotoisuusstrategian sekä toimintaohjelman laatimisesta, jonka toteuttaminen olisi ministeriöiden vastuulla. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille (ELY-keskus) säädettäisiin mahdollisuus laatia alueellisia monimuotoisuuden toimintasuunnitelmia. Luonnonsuojelun kokonaissuunnittelun kehittämiseksi on merkittävää tarvetta, mutta laadittavan strategian ja ohjelman toteuttamisen tapa jää epäselväksi ja sitä on syytä tarkentaa. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota siihen, miten kyseinen strategia ja ohjelma sekä sen tulkin- ta vaikuttavat esimerkiksi maankäytön suunnitteluun, kuten kaavoitukseen. Jo nykyisellään maa- kuntien liitoilta ja kunnilta edellytetään mm. viherverkostojen huomiointia, joiden määrittämisestä ei ole laadittu selkeää ohjeistusta tai tulkintaa. Tämän pykälän suhdetta Maankäyttö- ja rakennusla- kiin (MRL) sekä tuoreeseen lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakenne- politiikan toimeenpanosta tulee tarkastella kokonaisuutena.

Luku 4, Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

Esitettyjä tarkennuksia suojelun toteutukseen liittyviin rahoitusinstrumentteihin ja tukimenettelyihin voidaan pitää hyvänä ja tarpeellisena, sillä riittävien ja tasapuolisten tukimenettelyiden turvin pystytään edistämään parhaiten niin suojelualueiden syntyä kuin suojelutoimenpiteiden toteuttamista luontoarvoiltaan arvokkaiksi tunnistetuilla alueilla. Hyvää on myös se, että julkisyhteisöt (ml. kunnat ja kuntayhtymät) ovat tämän luvun säännöksissä mukana ja niillä on mahdollisuus saada tukea ja avustusta sen eri muodoissa.

Luku 5, Euroopan yhteisön Natura 2000-verkosto

Ehdotuksen § 35 Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi, momentissa 2 edellytetään, että luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen tulee pyytää lausunto arvioinnista siltä, ke- nen hallinnassa Natura 2000-verkostoon kuuluva alue on. Kyseisen momentin tulkinta voi aiheut- ta epäselvyyksiä ja sitä tulisi tarkentaa siten, että lausuntoa tulisi pyytää vain esimerkiksi ELY- keskukselta ja Metsähallitukselta, jotka valvovat Natura-alueen arvojen turvaamista. Nykyisellään esimerkiksi maakuntakaavan maantieteellisesti laajat hankkeet, kuten väylien suunnitelmat, voivat

edellyttää useaan yksittäiseen Natura-alueeseen kohdistuvaa arvion tekemistä ja näissä alueissa alueiden hallinta ja omistus voi olla usealla yksityisellä maan- tai vesialueen omistajalla.

Luku 7 Luontotyyppien suojelu

Pykälässä 65 säädetään uhanalaisen luontotyyppin huomioon ottamisesta. Säädöksen ytimekäs, mutta suppea ilmaisu, on vaikeasti tulkittava käytännön tasolla.

Luku 10 Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

Ehdotuksen § 93 vastaa sisällöllisesti nykyisen luonnonsuojelulain pykälää 32, mutta nykyisen lain mukainen käsite maisema-alue ehdotetaan muutettavaksi maisemanhoitoalueeksi. Lain perustelutextissä tunnistetaan hyvin maisema-alueen muodostuvan sekä luonnonympäristöstä että kulttuuriympäristöstä. Lain ohjausvaikutuksen osalta tulee kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että maankäyttö- ja rakennuslaki ohjaa rakentamista ja sen suunnittelua eikä näiden kahden lain välille tule luoda säännöstöä, jonka tulkittavuus on epäselvää. Lähtökohtaisesti rakentamisen ohjauksen tulee tapahtua maankäyttö- ja rakennuslain kautta.

Luku 11 Ekologisen kompensaation toteuttaminen.

Ekologista kompensaation säännöksiä sovellettaisiin niihin luonnonsuojelulaista myönnettäviin poikkeuksiin, joiden osalta ehdotetussa luonnonsuojelulain säännöksissä on säädetty. Hyvänä voidaan pitää sitä, että kompensaation toteutuksen ja suunnittelun tarve toteutuu vasta siinä vaiheessa, kun poikkeusluvan tarve olisi jo varmentunut. Maankäytön suunnittelun vaiheessa kunta olisi heikennyksen aiheuttaja vain, jos kyse olisi sen omistamalle kiinteistölle suunnitellusta maankäytön muutoksesta. Lisäksi kyseisiltä osin, tulisi yhteensovitus maankäyttö- ja rakennuslakiin tehdä selkeäksi. Muutoin esitetty ekologisen kompensaation toteutustapa ja -prosessi on selkeä ja osaltaan luo uusia toimintamahdollisuuksia ns. kompensaatiopankkien perustajille.

Luku 13 Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

Ehdotuksen mukaan kunnilla ja maakunnan liitoilla on salassapitosäännösten estämättä ja maksutta oikeus saada luonnonsuojelun tietojärjestelmästä tiedot, jotka olisivat välttämättömiä niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Tämä kirjaus on hyvä ja tärkeä, joka selkeyttää nykyistä tilannetta merkittävästi mm. kaavoituksen osalta. Kunnille ja maakunnan liitoille ei kuitenkaan ehdoteta toiminnassaan syntyvien tietojen tallennusvelvoitetta vaan tiedot tulisi mahdollisuuksien mukaan tallentaa tietokantoihin tai toimittaa tietojärjestelmästä vastaaville tahoille. Tämä kirjaus on hyvä, koska se ei lisää merkittävästi kuntien ja maakuntien liittojen työmäärää. Ehdotuksen § 120 on todettu "Kunnan ja maakunnan liiton on mahdollisuuksien mukaan toimitettava kunnan toiminnassa syntyviä...", tätä kirjausta tulee tarkentaa, sillä maakunnan liitoilla on hyvin rajalliset resurssit tai mahdollisuudet toimittaa kuntien toiminnassa syntyviä tietoja, toki omassa toiminnassaan syntyviä tietoja maakunnan liitot voivat toimittaa.

Miten lakiehdotus kokonaisuudessaan vastaa sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen? Miten näette ilmastonmuutoksen hillinnän luonnonsuojelulain ehdotettuna tavoitteena?

Lakiehdotus vastaa osittain sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Lain tavoitteissa on yhteinä keskeisenä luontokadon estämisen keinona tunnistettu biologisen monimuotoisuuden ja eri luontotyyppien säilymisen turvaaminen sekä luontoalueiden pirstoutumisen estäminen. Nykyisellään laki turvaa nykytiedon valossa olevat luonnonsuojelulaissa kuvatut lajit ja elinympäristöt ja siten suojelee jo tunnistettuja luontoarvoja. Käytännössä pirstoutumisen estäminen ja ekologisten yhteyksien turvaaminen, sekä lajien luontaisen leviämisen turvaaminen edellyttäisi myös niin sanottujen lajistollisesti yleisempien alueiden säilymistä ja turvaamista. Vastaavasti ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen osalta, tulee luontoympäristö ja kasvillisuusvyöhykkeet muuttumaan, jolloin niiden suojelun ja turvaamisen lähtökohtana tulee olla tulevien luontoarvoiltaan arvokkaiden alueiden määrittäminen.

Yleisesti luonnonsuojelusuunnittelu voi strategia- ja toimintaohjelmatasolla määrittää suuntaviivoja näille tuleville laajemmille suojelutarpeille, mutta niiden maantieteellisen sijainnin laajuus ja määrä jäävät epäselväksi. Nykyiselläänkin maakuntakaavoituksessa toivotaan, ja osin edellytetään, luonnon arvovyöhykkeiden ja yhteyksien määrittämistä, vaikka niiden määrittämiseen ei ole yhtenäistä toimintatapaa tai hyväksyttyä tasoa. Luontoarvojen kokonaisuuden turvaaminen ja monimuotoisuuden lisäämisen ja edistämisen ei tule jatkossakaan perustua pelkkään tiukkaan suojeluun ja sen toteutukseen tulee etsiä tasapuolisia keinoja. Sen toteutusta ei kuitenkaan tule vyöryttää luonnonsuojelulaista maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen suunnitteluun tai metsälain ohjaamaan metsänkäyttöön. Näiltä osin tulisi monimuotoisuuden ja ilmastonmuutoksen hillinnän keinoja tarkastella nykyistä laajemmin suhteessa maankäyttö- ja rakennuslain ja metsälain säädöksiin.

Valmistelija HS/AK/TJ

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee viraston kirjallisen asiantuntijalausunnon hallituksen esityksestä luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta tiedoksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, p. 040 720 3056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI ILMASTOLAIN MUUTTAMISESTA

Asia Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta 3.8.2022 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ilmastolakia. Ilmastolakiin lisättäisiin säännökset kunnan ilmastosuunnitelmasta sekä ilmastolain mukaisesta muutoksenhausta.

Ilmastolain soveltamisala laajennettaisiin koskemaan kuntia. Kunnille säädettäisiin velvoite laatia ilmastosuunnitelma, joka kunnan tulisi päivittää vähintään kerran valtuustokaudessa. Suunnitelman hyväksyisi valtuusto. Kunnan tulisi suunnitelmassa asettaa päästövähennystavoite sekä toimet, joilla päästöjä vähennetään kunnassa. Samoin kunnan olisi seurattava suunnitelman toteutumista. Suunnitelman voisi laatia myös yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Kunta voisi asettaa myös sopeutumiseen ja nieluihin liittyviä tavoitteita ja toimia.

Ilmastolakia ehdotetaan täydennettäväksi myös muutoksenhakusäätelyn osalta. Valtioneuvoston päätöksiä koskevasta muutoksenhausta lisättäisiin nimenomainen säännös ilmastolakiin. Muutosta valtioneuvoston päätöksiin haettaisiin korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Valtioneuvoston päätökset tulisi antaa tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Ilmastolain muuttamiseen liittyvät asiakirjat ovat katsottavissa:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposallid=7d83d1c6-76dc-443c-8bf4-1eb3197798e5> Lausunnot tulee antaa lausuntopalvelu.fi-palvelussa ja ne on pyydetty jaottelemaan alla olevan lausuntotekstin mukaisten väliotsikoiden mukaisesti.

Valmistelijat HS/AK/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ilmastolain muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Kuntien ilmastosuunnitelmat (§ 14a 1–2 mom)

Lakiin ehdotettavaa velvoitetta kunnille ilmastosuunnitelman laatimiseen voidaan pitää hyvänä ja tarkoituksenmukaisena. Konkreettinen suunnitelma, jota pidetään valtuustokausittain ajan tasalla ja jonka tavoitteet sisällytetään kuntien toimintoihin edistävät ilmastotavoitteiden toteutumista. Hyvän ja kattavan, sekä vaikuttavan, ilmastotyön tekeminen edellyttää resursseja ja harvalla kunnalla on niitä riittävästi. Tämän vuoksi tulee varmistua ja toteuttaa riittävä lakiin kirjattu ympäristöministeriön kautta saatava avustus ilmastosuunnitelmien ja -selvitysten laatimiseen.

Ilmastosuunnitelman sisällön osalta on olennaista, että siinä keskitytään myös muuhun, kuin kuntaorganisaatioiden omien päästöjen hillintätoimiin, eli kannatettavia ovat vaihtoehdot 2 ja 3. Vaihtoehdon 2 ilmastosuunnitelma kattaisi kuntaorganisaation omien toimintojen lisäksi kunnan päätösten vaikutukset asukkaisiin ja sidosryhmiin ja vaihtoehto 3 kattaisi lisäksi asukkaiden ja sidosryhmien omat hillintätoimet. Mikäli fokus rajattaisiin vain kuntaorganisaation omia päästöjä koskevaksi, jäisi suuri osa kunnan alueella tuotetuista päästöistä vaille systemaattista seurantaa. Lisäksi monet ilmastotyön mukana tulevat uudet mahdollisuudet, kuten uudet investoinnit ja eri toimijoiden yhteiset hankkeet jäisivät tarkastelun ulkopuolelle. Kunnat vastaavat alueillaan muun muassa kaavoituksesta, maankäytöstä, liikennesuunnittelusta, energiayhtiöiden omistajaohjauksesta ja julkisten rakennusten lämmitystapavalinnoista. Näitä suunnitelmia ja päätöksiä tehdään suuremmalla alueella kuntien ja muiden toimijoiden yhteisenä työnä.

Kuntien ilmastosuunnitelmat (§ 14a 3 mom)

Kuntien rooli esimerkinnäyttäjänä, kaavoittajana, koulutuksen järjestäjänä ja julkisten hankintojen toteuttajana on monipuolinen ja kattaa useita eri ilmastolain tavoitteiden sektoreita. Kunnilla on kui-

tenkin rajallinen mahdollisuus seurantaindikaattoreiden toteuttamiselle ja ylläpidolle. Toisaalta kansallisten tavoitteiden seuranta edellyttää yhtenäistä mittaristoa ja edistämistyökaluja, joiden toteuttajaksi on laissa todettu Suomen ympäristökeskus (SYKE). SYKEN tuottama seurantatieto on hyvä ja tärkeä tietolähde ja sen resurssointi ja toimivuus tulee varmistaa.

Seurantatieto- ja yhtenäisiä järjestelmiä tulee myös edelleen kehittää, jotta seurantatieto olisi myös koottavissa yhteen ja hyödynnettävissä ilman erillistä manuaalista työtä. Kunnan sisällä seuranta kannattaa ohjata kytkeytymään kunnan strategian ja talouden seurantaan ja niiden indikaattoreihin, jotta ilmastoasiat saadaan kunnan toimintojen ytimeen ja eri sektoreiden toteutettavaksi.

Ilmastotavoitteiden osalta myös muun muassa maankäyttösektoriin kohdistuu paljon mahdollisuuksia ja tämän vuoksi esimerkiksi Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa (MISU) esitettyihin toimenpiteisiin liittyvät tietotarpeet ja seurantaindikaattorit tulisi toteuttaa siten, että ne tuottavat kansallisesti alue- ja kuntatason tietoa.

Kuntien ilmastosuunnitelmat (§ 14a 4 mom)

Koska kuntia on hyvin erilaisia ja kokoisia, on hyvä, että ilmastosuunnitelman voi laatia myös useampi kunta yhdessä. Kunnat voivat antaa suunnitelman laatimisen myös maakunnan liiton tehtäväksi. Kuntien yhteisen suunnitelman kohdalla riittävä konkretia ja jokaisen kunnan sitoutuminen toteutukseen ja seurantaan tulee varmistaa. Kunnilla ei välttämättä ole resurssia tai tietotaitoa toteuttaa omana työnään suunnitelman valmistelua ja selvityksiä, vaikka siihen erillistä rahoitusta olisikin saatavilla. Alueellinen, kuntien yhteinen asiantuntijatuki on monille kunnille erityisen tärkeä, jotta kunnassa tunnustetaan merkittävimmät toimet, keskeisimmät mahdollisuudet ja kuntien välisen yhteistyön liittymäpinnat. Tällaisten alueellisten toimijoiden rooli tulee tunnustaa ja huomioida myös myönnettävien avustusten osalta.

Muut huomiot lausuntopyynnöstä

Ilmastolain yhtenä tavoitteena on reilu ja oikeuden mukainen siirtymä. Siihen kuuluu keskeisesti eri osapuolten kuuleminen ja osallistaminen suunnittelu- ja kuulemisprosesseihin. Nyt ilmastolain lausuntoaikataulu on kohtuuttoman lyhyt ja tiivis. Useassa eri tilaisuudessa on tuotu esiin se, että kesä kautena usea kunta-alan toimija on käytännössä kiinni ja mikäli lain muutosvalmisteluun halutaan kuntien päätöksentekoelementtien lausuntoja eivät nämä välttämättä ehdi kyseisiä lausuntoja käsittelemään näin lyhyessä ajassa.

Lausunto lähetetään: lausuntopalvelu.fi
Tiedoksi:

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Erikoissuunnittelija Aleksis Klap, p. 040 721 3137, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

SAARISTON KYTKEMINEN VARSINAIS-SUOMEN MAAKUNTASTRATEGIAAN

Asia Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ joulukuussa 2021.

Saaristotoimikunta päätti kytkeä saariston uuteen maakuntastrategiaan tiiviillä dokumentilla, jossa on konkretisoitu niitä maakuntastrategian toimenpiteitä, jotka ovat saariston kannalta keskeisimpiä. Nämä toimenpiteet ovat kytköksissä saariston kannalta keskeisiin teemoihin: saaristoliikenne ja tietoliikenneyhteydet; saaristomatkailu ja muut elinkeinot; asuminen ml. vapaa-ajanasuminen; ympäristö; kulttuuri.

Saaristoa ei tule saaristotoimikunnan mielestä pitää erillisenä alueena vaan se kulkee maakuntastrategian toimenpiteissä luontevasti mukana. Saaristossa on kuitenkin tiettyjä erityispiirteitä ja -tarpeita, joita halutaan tuoda esille toimikunnan laatimassa dokumentissa. Keskeisenä tavoitteena on saariston elinvoiman säilyttäminen ja lisääminen. Tätä tavoitetta silmällä pitäen on nostettu esiin muutama maakuntastrategian toimenpide saaristoa koskevine taustoituksineen. Erityinen painoarvo on laitettu koronapandemian mukanaan tuomiin seikkoihin, joten esim. monipaikkaisuuden haasteet ja matkailun tarpeiden huomioiminen on nostettu keskeisesti esiin. Samoin Saaristomeren hyvän tilan saavuttaminen ja saariston luontoarvojen huomioiminen kaikilta osin on saanut painoarvoa tässä asiakirjassa. Lisäksi asiakirja ottaa kantaa muihin saaristoa koskeviin ajankohtaisiin prosesseihin ml. saaristolain päivitys, jolla on suuri merkitys saariston kehittämisen kannalta.

Oheismateriaalina toimitettu asiakirja hyväksyttiin luonnosversiona saaristotoimikunnan kokouksessa 20.5.2022 ja lopullisesti sähköpostimenettelyllä 8.6.2022.

Valmistelija TN/sh

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee saaristotoimikunnan tuottaman saariston kytkeminen maakuntastrategiaan 2040+ asiakirjan tiedoksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Saaristo- ja maaseutuasiamies Sami Heinonen, p. 0400 413 704, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

MAANKÄYTTÖJAOSTON 25.4.2022 ANTAMAT LAUSUNNOT JA KÄSITTELEMÄT ASIAT

Asia Maankäyttöjaoston pöytäkirja 25.4.2022:

Lausunto Paraisten kaupungille Nauvon Klockarbergenin asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta (M30/25.4.2022)

Lausunto Paimion kaupungille Vistan osayleiskaavan osittaisen kumoamisen ehdotuksesta (M31/28.3.2022)

Lausunto Kustavin kunnalle Kustavin länsiosan yleispiirteisen osayleiskaavan muutoksesta / vaiheosayleiskaavasta (M49/25.4.2022)

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheita Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen

Kaarinan kaupunki: Kaarinantie 702 poikkeamislupahakemus (M22/9.3.2022)

Laitilan kaupunki: Laitilan Panimosillantien asemakaavanluonnos (M41/7.4.2022)

Naantalın kaupunki: Naantalın Porhonkallion-Virpin asemakaava (M20/7.3.2022)

Paraisten kaupunki: Heisalan Björkuddenin ranta-asemakaavanluonnos (M26/17.3.2022)

Paraisten kaupunki: Strandbyn pienvenesataman ja siihen liittyvien varasto- ja huoltorakennusten ja majointsmökin poikkeamislupahakemus (M28/22.3.2022)

Paraisten kaupunki: Korppoon Alskärin ranta-asemakaava (M29/22.3.2022)

Pöytyän kunta: Pöytyän Kyrön taajaman korttelien 112, 113a ja 114 asemakaavanmuutos (M40/5.4.2022)

Sauvon kunta: Sauvon Merihelmen ranta-asemakaava (M50/5.4.2022)

Turun kaupunki: Freyan asemakaavanmuutos (M32/28.3.2022)

Uudenkaupungin kaupunki: Uudenkaupungin Kalasataman asemakaavanmuutosluonnos (M18/2.3.2022)

Varsinais-Suomen ELY-keskus: Tiesuunnitelma Mt 181 parantamiseksi rakentamalla jalankulku- ja pyöräilyväylä välille Korvalantie-Saustilantie Sauvossa (M23/16.3.2022)

Varsinais-Suomen ELY-keskus: Aurajoki Oy:n Liedon Tuulissuon kuumasinkityslaitoksen YVA-soveltamistarve (M27/21.3.2022)

Ilmoitukset Varsinais-Suomen liiton luottamustoimielimien päätöksistä ovat olleet nähtävillä pöytäkirjojen tarkastusten jälkeen liiton kotisivulla www.varsinais-suomi.fi otsikon "Päätöksenteko / Esi-tylistat ja pöytäkirjat" alla.

Valmistelija HS/em

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee maankäyttöjaoston pöytäkirjan 25.4.2022 tiedoksi eikä käytä otto-oikeuttaan.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, puh. 040 7203 056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Asia Viranhaltijat ovat tehneet hallintosäännön ja päätösvallan delegointien perusteella seuraavat toimenpanopäätökset:

Maakuntajohtajan päätökset:
- muut B § 93-100

Edunvalvontajohtajan päätökset:
- Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen maksatuspäätökset C1 § 19-24

Head of Managing Authority päätökset A1 § 35-37

Oheismateriaalina ovat päätösluettelot.

Valmistelija ml/mbl/kn/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat tiedoksi eikä käytä otto-oikeuttaan.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Hallintosihteeri Marja Karttunen, p. 040 720 3061, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Maakuntajohtajan ehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös Puheenjohtaja Ville Valkonen päätti kokouksen klo 11.45.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 100-105, 109-117

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: 106-108

HValL 3 §:n 1 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja kieltojen perusteet:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät: 106-108

Oikaisuvaatimusviranomainen VARSINAIS-SUOMEN LIITON MAAKUNTAHALLITUS
Linnankatu 52 B
PL 273
20101 TURKU

Aika sähköposti: kirjaamo@varsinais-suomi.fi
Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen sisältö Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4
PL 32
20101 TURKU

Kunnallisvalitus, pykälät: Valitusaika 30 päivää

Hallintovalitus, pykälät: Valitusaika 30 päivää

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 260 euroa.

Muu valitusviranomai- nen	Osoite: Postiosoite: Pykälät:	Valitusaika päivä
Valitusaika	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.	
Valituskirja	Valituskirjassa on ilmoitettava <ul style="list-style-type: none">- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite- päätös, johon haetaan muutosta- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi- muutosvaatimuksen perusteet Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite. Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.	
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet .	
Hankinta-asiat	Hankinta-asioiden osalta pöytäkirjan liitteenä on erillinen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus. Pykälät:	
Lisätietoja	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimus/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.	